

महाराष्ट्र विधानसभा

दुसरे अधिवेशन, २०१८

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

मुंबईतील शिवडी भागात क्रीडा संकुलाकरिता भूखंड मिळणेबाबत

(१) ४२८१३ (०५-०५-२०१६). श्री.अजय चौधरी (शिवडी), श्री.सुनिल शिंदे (वरळी) :

सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परळ (मुंबई) डॉ.शिरोडकर हॉस्पिटल शेजारी असलेल्या नरेपार्क मैदानावर क्रिडा संकुल उभारण्याच्या प्रस्तावास स्थानिक रहिवाश्यांनी व संस्थांनी विरोध दर्शविल्यामुळे सदर क्रिडा संकुल शिवडी विधानसभा क्षेत्रातील मोकळ्या भूखंडावर उभारण्यात यावा अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक ०३ डिसेंबर, २०१५ रोजी मा.मुख्यमंत्री यांच्याकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१५-०५-२०१८) : (१) हे खरे आहे.

(२) सदर प्रकरणी जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर यांनी म्हाडा व बृहन्मुंबई महानगरपालिकेचे अधिकारी यांना शिवडी क्षेत्रातील मोकळ्या भूखंडाची उपलब्धता तपासण्याबाबत दिलेल्या निर्देशानुसार, दिनांक १०.०२.२०१६ रोजीच्या जिल्हाधिकारी यांच्यासमवेत झालेल्या बैठकीत, म्हाडा व महानगरपालिकेचे अधिकारी यांनी शिवडी क्षेत्रातील मोकळ्या भूखंडाची उपलब्धता होऊ शकत नसल्याचे स्पष्ट केले आहे.

तसेच, स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक १४.११.२०१५ रोजीच्या पत्रान्वये, परळ-शिवडी महसुल विभागातील भूकर क्र. १६३ (भाग) या मिळकतीवर क्रिडा संकुल बांधण्याकरिता जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर यांना विनंती केली होती.

तथापि, सदर मिळकत शासकीय जमीन नसून, टोका लॅंड (खाजगी) असल्यामुळे, सदर जागेची पाहणी करण्यात आली नसल्याचे महसुल विभागामार्फत कळविण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

इचलकरंजी (जि.कोल्हापूर) येथील वाहतूक आराखड्याबाबत

(२) ६७१८३ (१६-०१-२०१७). श्री.सत्यजीत पाटील-सरुडकर (शाहूवाडी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) इचलकरंजी (जि.कोल्हापूर) शहरातील वाहतूक व्यवस्था सुधारण्यासाठी वाहतूक सुधारणा व व्यवस्थापन आराखडा तयार करण्यात आला असून सदर आराखडा हा माहे जून, २०१३ मध्ये मंजूर देखील करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर आराखड्याची अंमलबजावणी न झाल्याने गेल्या ३ वर्षात विविध अपघातांमध्ये सुमारे ५१ जणांचा बळी गेल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त वाहतूक आराखडा लवकरात लवकर कार्यान्वित करण्यासाठी शासन कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१७-०५-२०१८) : (१) होय.

(२) पोलीस अधिक्षक कार्यालय, कोल्हापूर यांच्या अहवालानुसार इचलकरंजी शहरातील वाढलेली वाहनांची संख्या, बेजबाबदारपणे वाहन चालविणे, वेळ मर्यादेचे उल्लंघन इत्यादी कारणांमुळे सन २०१५ ते जानेवारी, २०१८ अखेर विविध अपघातांमध्ये ५३ जणांचा बळी गेला आहे.

(३) व (४) इचलकरंजी शहरातील वाहतूक व्यवस्था सुधारण्यासाठी "वाहतूक सुधारणा व्यवस्थापन" सुधारित आराखडा तयार करण्यात आला असून त्याची १ महिन्यांच्या कालावधी करीता प्रायोगिक तत्वावर अंमलबजावणी करून त्यानुषंगाने जनतेच्या सुचना / हरकती मागविण्यात आल्या होत्या. त्यानुसार पोलीस अधिक्षक कार्यालयाने आराखडा अंतिम करून मंजूरीसाठी नगरपरिषद इचलकरंजी यांना पाठविला. त्यावर नगरपरिषदेने आराखड्याची छाननी करून त्यास मान्यता देऊन दि.२१.०२.२०१८ रोजी पोलीस निरीक्षक, शहर वाहतूक शाखा, इचलकरंजी यांना पाठविला आहे.

मौजे मानोरी (ता.बोरीवली, जि.मुंबई उपनगर) येथील अनधिकृत बांधकाम पाडण्याबाबत

(३) ७०१०० (१६-०१-२०१७). डॉ.अनिल बोंडे (मोर्शी), श्री.ओमप्रकाश ऊर्फ बच्चू कडू (अचलपूर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे मानोरी (ता.बोरीवली, जि.मुंबई उपनगर) येथील सर्वे नं. ६६/५ मधील सी. आर. झेड.१ मधील जागेवरील अनधिकृत बांधकाम पाडण्याऐवजी मुंबई महानगरपालिका तसेच एम.एम.आर.डी.ए चे अधिकारी या अनधिकृत बांधकामास संरक्षण देत असल्याची तक्रार लोकप्रतिनिधींनी प्रधान सचिव, नगरविकास विभाग यांचेकडे दिनांक १५ जून, २०१६ रोजी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर अनधिकृत बांधकाम पाडण्यासंदर्भात तसेच दोषी अधिका-यांवर कारवाई करण्यासंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१४-०५-२०१८) : (१) याबाबतची लोकप्रतिनिधीनी केलेली तक्रार प्राप्त झाली होती ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) व (३) सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने सदर अनधिकृत बांधकामास मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत ५३ (१) (ए) एम.आर.टी.पी. नुसार नोटीस बजावण्यात आल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

त्यानुसार सदर प्रकरणी पुढील कार्यवाही बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत करण्यात येत आहे.

कोल्हापूर जिल्हयातील किल्ले पावनगडावरील तटबंदीवर केलेले अनधिकृत बांधकाम

(४) ७८४७४ (२१-०४-२०१७). श्री.उल्हास पाटील (शिरोळ) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हापूर जिल्हयातील किल्ले पावनगडावरील तटबंदीवर अनधिकृत बांधकाम करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याची मागणी माहे डिसेंबर, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान संबंधित अधिकाऱ्यांकडे शिवभक्तांनी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरचे अनधिकृत बांधकाम तोडण्यात आले आहे काय, तसेच संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (११-०५-२०१८) : (१) व (२) पन्हाळा नगरपरिषद हद्दीतील पावनगड येथील खाजगी जागेत व तटबंदीवर बेकायदेशीर बांधकाम सुरु होते. ही बाब निदर्शनास आल्यावर सदरचे बांधकाम काढून घेण्याबाबत संबंधितांना अधिनियमातील तरतुदीनुसार पन्हाळा नगरपरिषदेमार्फत दि. २६.१०.२०१६ रोजी नोटीस देण्यात आली होती. दरम्यानच्या काळात सदर बांधकाम काढून टाकण्याबाबत स्वयंसेवी संघटना, गड संवर्धन समिती यांनी निर्णय घेतल्याने कायदा व सुव्यवस्थेचा प्रश्न निर्माण होऊ नये म्हणून संबंधित बांधकाम मालकाशी चर्चा करून नगरपरिषदेमार्फत सदरचे बांधकाम त्वरीत काढून टाकण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

भांडूप, कांजुरमार्ग व नाहूर परिसरातील झोपडपट्टी पुनर्वसनाची कामे सुरु करण्याबाबत

(५) ८५३३९ (०१-०९-२०१७). श्री.अशोक पाटील (भांडूप पश्चिम) : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई शहर व उपनगरातील झोपडपट्टी पुनर्वसनाचे भू-सर्वेक्षण अहवालासह झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाने मंजूर केलेल्या ६७ मंजूर प्रस्तावांपैकी किती प्रस्ताव भांडूप, कांजुरमार्ग, नाहूर (मुंबई) या विभागातील आहेत,

(२) असल्यास, सदर मंजूर प्रस्तावानुसार किती झोपडपट्यांच्या पुनर्वसनाची कामे सुरु झाली आहेत व हे प्रकल्प कोणत्या विकासकांमार्फत राबविण्यात येत आहेत व ते किती कालावधीत पूर्ण करण्याचे बंधन विकासकांवर घालण्यात आले आहे,

(३) असल्यास, भांडूप, कांजूरमार्ग व नाहूर परिसरातील झोपडपट्टी पुनर्वसनाचे प्रस्ताव झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाने मंजूर केल्यानंतरही त्यांची कामे सुरु केली नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. प्रकाश महेता (१८-०५-२०१८) : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिका एस विभागा अंतर्गत मौजे भांडूप, कांजूरमार्ग, नाहूर भागातील भौगोलिक माहिती प्रणाली (GIS) अहवालासह एकूण प्राप्त प्रस्तावांपैकी ५ प्रस्ताव मंजूर करण्यात आले आहेत. त्यापैकी ४ प्रस्तावांना आशयपत्र (LOI) देण्यात आले आहे..

(२) उपरोक्त ५ मंजूर प्रस्तावांपैकी ४ प्रस्तावांना आशयपत्र देण्यात आले असून पुनर्वसन इमारतीचे आराखडे मंजूर करण्यात आले आहेत. सदर ४ प्रस्तावांपैकी ३ प्रस्तावास जोत्यापर्यंत बांधकाम परवानगी देण्याची बाब प्रगतीपथावर आहे

तसेच १ प्रस्तावासंदर्भात मालकी हक्काबाबतची बाब मा.उच्च न्यायालयात न्यायप्रविष्ट आहे. या योजना खालीलप्रमाणे आहेत :-

- १) सार्थक एसआरए को.हौ.सो., विकासक- मे.निपूण गूप.
- २) सेवनहिल्स एसआरए को.हौ.सो. विकासक- मे.नेक्झोन एनर्जी युटीलीटीज एलएलपी
- ३) गणपत माळी एसआरए को.हौ.सो. विकासक- मे. अधिकारी इंजिनिअरींग प्रा.लि.
- ४) विर संभाजी एसआरए को.हौ.सो(नियो) विकासक- मे. रंजना बिल्डर डेव्हलपर
- ५) पुरो हाईट्स एसआरए को.हौ.सो (नियो.) विकासक - मे. पुरो कन्स्ट्रक्शन्स

सदर प्रकल्पांना आशयपत्र देताना प्रकल्पाच्या भू-क्षेत्रानुसार (४००० चौ.मी.पर्यंत) ३६ महिन्यांच्या कालावधीत पुनर्वसन घटकाचे काम पूर्ण करण्याची अट समाविष्ट करण्यात आली आहे, असा झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाचा अहवाल आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पंतप्रधान आवास योजना 'क' वर्ग नगरपरिषद/नगरपंचायतीमध्ये राबविण्याबाबत

(६) ८७५४६ (०१-०९-२०१७). श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद) : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गोरगरीब जनतेस विशेषतः खेड्या, छोट्या शहरांसाठी पंतप्रधान आवास योजना राबविण्यात येते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरील योजना सद्यःस्थितीत ग्रामपंचायत व केवळ 'अ' वर्ग नगरपालिकांसाठीच लागू आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, सदरील योजने मधून 'क' वर्ग नगरपरिषद / नगरपंचायत वंचित राहत असल्यामुळे ही योजना 'क' वर्ग नगरपरिषद/ नगरपंचायतीस चालू करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. प्रकाश महेता (११-०५-२०१८) : (१), (२) व (३) प्रधानमंत्री आवास योजना (नागरी) राज्यात राबविण्यासाठी शासनाने दि.९ डिसेंबर,२०१५ रोजी शासन निर्णय निर्गमित केला आहे. त्यानुसार सद्यःस्थितीत राज्यातील एकूण ३८२ स्थानिक नागरी स्वराज्य संस्थामध्ये सदर योजना राबविण्यात येत आहे. त्यामध्ये राज्यातील सर्व महानगरपालिका, सर्व नगरपालिका तसेच बहुतांश "क"वर्ग नगरपरिषद/नगरपंचायतींचा समावेश करण्यात आलेला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

इचलकरंजी नगरपालिका क्षेत्रातील घनकचरा प्रक्रिया प्रकल्पाबाबत

(७) ९०८३३ (२३-०८-२०१७). श्री.सुरेश हाळवणकर (इचलकरंजी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) इचलकरंजी नगरपालिकेच्या क्षेत्रात जमा होणारा दररोजचा १३० टन कचऱ्यावर प्रक्रिया करण्यासाठी स्वच्छ भारत अभियानअंतर्गत घनकचरा प्रक्रिया करण्याच्या ३४.८० कोटींच्या प्रकल्पास नगरपरिषद संचालनालय यांनी माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान मंजुरी दिली असून सदरच्या प्रकल्पास तांत्रिक मंजुरी देण्याचा प्रस्ताव मागील वर्षभरापासून प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सांगली व कल्याण डोंबिवली महानगरपालिकेचे घनकचऱ्याचे प्रकल्प अहवाल तयार करणाऱ्या कन्सल्टंटनेच इचलकरंजी नगरपालिकेचा प्रकल्प अहवाल तयार केला असल्यामुळे व या अहवालाला राष्ट्रीय हरित लवाद यांची मंजुरी असल्यामुळे या प्रकल्पास तात्काळ तांत्रिक मान्यता देण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी माहे जून, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरील प्रकल्पास तांत्रिक मंजुरी देण्यास विलंब होण्याची कारणे कोणती व प्रकल्पास मंजुरी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१९-०५-२०१८) : (१) इचलकरंजी नगरपरिषदेच्या घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्पाच्या रु. २६.२१०१ कोटी रूपये किंमतीच्या सविस्तर प्रकल्प अहवालास महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाकडून तांत्रिक मान्यता मिळाली असून, त्या अनुषंगाने मा. मुख्यसचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चाधिकार समितीने दिलेल्या मान्यतेनुसार दिनांक १२ एप्रिल, २०१८ रोजी त्यास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

(२) हे अशतः खरे आहे.

पुणे विभागातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे घनकचरा व्यवस्थापनाचे सविस्तर प्रकल्प अहवाल टाटा कॅन्सल्टंट्न्सी इंजिनियर्स या संस्थेने बनविले आहेत. तर, कोकण विभागातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे सविस्तर प्रकल्प अहवाल आय.सी.यू.सी या संस्थेने बनविले आहेत. सांगली महानगरपालिकेचा घनकचरा व्यवस्थापनाचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल इकोसेव्ह प्रा. लि. या संस्थेने तयार केलेला असून त्यास राष्ट्रीय हरित लवादाची मान्यता घेण्यात आली आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सांगली, मिरज व कुपवाड शहर महानगरपालिका (जि.सांगली) क्षेत्रामध्ये बनावट बांधकाम व जन्ममृत्युचे परवाने, दाखले देणारी टोळी कार्यरत असल्याबाबत

(८) ११८४१ (२३-०८-२०१७). श्री.धनजय (सुधीर) गाडगीळ (सांगली) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सांगली, मिरज व कुपवाड शहर महानगरपालिका (जि.सांगली) क्षेत्रामध्ये बनावट बांधकाम व जन्ममृत्युचे परवाने, दाखले देणारी टोळी कार्यरत असल्याचे माहे एप्रिल, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बनावट प्रमाणपत्रे/दाखल्यांची अद्यापपर्यंत किती प्रकरणे निदर्शनास आली आहेत,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले त्यानुसार दोषींवर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१४-०५-२०१८) : (१) अशा आशयाची कोणतीही तक्रार महानगरपालिका प्रश्नासनास प्राप्त झालेली नाही.

(२) व (३) सांगली मिरज कुपवाड शहर महानगरपालिका क्षेत्रामध्ये बांधकाम परवाने व जन्म-मृत्युचे दाखले हे अधिकृत नोंदणी पद्धतीने नोंदणी क्रमांक व दिनांकासह वाटप करण्यात येतात.

• अशा प्रकारची बनावट प्रमाणपत्र/दाखले यांची प्रकरणे निदर्शनास आली नसल्याचे सांगली मिरज कुपवाड शहर महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील रिअल इस्टेट अॅक्ट अस्तित्वात आला असून नोंदणीपूर्व त्याची जाहिरात करण्यास विकासकांना प्रतिबंध करण्यात आल्याबाबत

(९) १२५७६ (०४-०९-२०१७). श्री.संग्राम थोपटे (भोर) : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील रिअल इस्टेट ॲक्ट दिनांक १ मे, २०१७ रोजी पासून अस्तित्वात आला असून नोंदणीपूर्व त्याची जाहिरात करण्यास विकासकांना प्रतिबंध करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, रेरा हा कायदा केंद्र शासनाचा असून कित्येक राज्यांनी हंगामी प्राधिकरण यापूर्वीच तयार केले असून बांधकाम व्यावसायिक व एजंटकडून आलेले अर्ज स्वीकारायला सुरुवात केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, रेरा या कायद्याला समोर ठेऊन प्रत्येक राज्याने आपआपले नियम बनवायचे आहेत तरी या कायद्याच्या अनुषंगाने शासनाने नियम बनविले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. प्रकाश महेता (१९-०५-२०१८) : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

केंद्रीय स्थावर संपदा (विनियमन व विकास) अधिनियम, २०१६ हा कायदा दि.२६.०३.२०१६ रोजी पासून अंमलात आला आहे. सदर अधिनियमातील तरतुदीच्या अनुषंगाने राज्यात महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरणाची दि. ०८ मार्च, २०१७ रोजी स्थापना करण्यात आली असून, गृहनिर्माण प्रकल्पांच्या जाहिरातीमध्ये महारेराचा नोंदणी क्रमांक प्रसिद्ध करणे अनिवार्य करण्यात आले आहे.

(३) होय, राज्य शासनाने खालील ५ नियम अधिसूचित केले आहेत:-

(अ) असाधारण क्र. ४८ (२१.०४.२०१७) महाराष्ट्र स्थावर संपदा (विनियमन व विकास) (स्थावर संपदा प्रकल्पांची नोंदणी, स्थावर संपदा अभिकर्त्याची नोंदणी, व्याजदर आणि संकेत स्थळावर त्याचे प्रकटन) नियम, २०१७

(ब) असाधारण क्र. ४२ (१७.०४.२०१७), महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरण अधिकारी व कर्मचारी (नियुक्ती व इतर सेवाशर्ती) नियम, २०१७

(क) असाधारण क्र. ४६ (२०.०४.२०१७), महाराष्ट्र स्थावर संपदा अपील न्यायाधिकरण अधिकारी व कर्मचारी (नियुक्ती व इतर सेवाशर्ती) नियम, २०१७

(ड) असाधारण क्र. ४५ (१९.०४.२०१७), महाराष्ट्र स्थावर संपदा (विनियमन व विकास) (व्याज शास्ती, नुकसानभरपाई व देय दंड यांची वसूली तक्रारी व अपील इत्यादी नमुने नियम, २०१७

(इ) असाधारण क्र. ४३ (१७.०४.२०१७), महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरण (वार्षिक लेखा विवरणपत्राचे नमुने व वार्षिक अहवाल) नियम, २०१७

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील मिठी नदीला प्रदूषणमुक्त करण्याबाबत

(१०) ९४९३९ (१३-१०-२०१७). श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील मिठी नदीला प्रदूषणमुक्त करण्यासाठी मुंबई महानगरपालिकेने सन २००६ मध्ये मुंबई आयआयटीच्या मदतीने कृती अहवाल तयार केला होता व प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने सन

२०१३ मध्ये तो स्वीकारला पण ११ वर्षात कोणतीही कार्यवाही झाली नाही असे 'कॅंग' ने अहवालात नमूद केले असल्याचे दिनांक २१ ऑगस्ट, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मिठी नदीत रोज २२ कोटी लिटर मलजल कोणतीही प्रकिया न करता सोडले जात असल्याचे 'कॅंग' ने स्थानिक संस्थांच्या लेखा परीक्षण अहवालात मुंबई महानगरपालिकेवर ताशेरे ओढले असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मिठी नदीचे खोलीकरण व सुशोभिकरणाच्या कामासाठी मुंबई प्रदेश विकास प्राधिकरणाने आतापर्यंत एक हजार ४०० कोटी खर्च केले परंतु मलजल प्रकिया केंद्र उभा करण्यासाठी काहीही खर्च करण्यात आलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाचे धोरण काय आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१५-०५-२०१८) : (१) याबाबत कॅंगने ११ वर्षात कोणतीही कार्यवाही झाली नसल्याचे नमूद केले आहे असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

(२) मिठी नदीमध्ये मुख्य मलनिःसारण वाहिन्यांमधून कोणतेही मलजल जात नाही.

मात्र मिठी नदीच्या सभोवतालचा बराचसा भाग झोपड्यांनी व्यापलेला असून, सदर झोपड्यांमधून सांडपाण्याचा बिनपावसाळी प्रवाह विविध नाल्यांद्वारे मिठी नदीमध्ये प्रवाहित होतो ही वस्तुस्थिती आहे.

(३), (४) व (५) मिठी नदीचे खोलीकरण, रुंदीकरण व संरक्षक भिंत बांधण्याचे काम ९५% पूर्ण झाले आहे.

मिठी नदीच्या दोन्ही बाजूस संरक्षक भिंतीलगत सेवा रस्त्याचा भाग झोपड्यांनी अतिक्रमित आहे. त्यामुळे सदर ठिकाणी मलनिःसारण वाहिनी टाकणे शक्य झालेले नाही.

मलजल प्रकिया केंद्र उभारण्यासाठी प्राथमिक तत्वावर अल्प मुदतीच्या कामांमध्ये खालील कामांच्या निविदा मागविण्यात आल्या आहेत :-

- फिल्टर पाडा ते पाणी पुरवठा मलनिःसारण यानगृह पवईपर्यंत मलनिःसारण वाहिनी टाकणे व उदंचन केंद्र उभारणे.
- पाणी पुरवठा मलनिःसारण यानगृह पवई येथे सुमारे प्रतिदिन ८ दशलक्ष घ.लि. क्षमतेचा मलजल प्रकिया संयंत्र उभारणे.

मुंबईतील रहिवाश्यांना २४ तास पाणी पुरवठा करणेबाबत

(११) १४९५८ (१३-१०-२०१७). श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईकरांना २४ तास पाणी पुरवठा करण्याची घोषणा यापूर्वी महानगरपालिकेने व शासनाने केली होती, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, मुंबईकरांना २४ तास पाणी पुरवठा करणेबाबतच्या कामाचे कंत्राट सन २०१४ मध्ये सुएझ एन्व्हायर्मेंट इंडिया या कंपनीला देण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मुंबईत २४ तास पाणी पुरवठा सुरु झाल्यास लोक पाण्याचा साठ न करता आवश्यक तेवढेच पाणी वापरतील व पाण्याची गळती न होता पाणी वाया जाणार नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, मुंबईकरांना २४ तास पाणी मिळणार आहे काय व केव्हा याबाबत शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येणार आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१४-०५-२०१८) : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) मुंबईस २४ तास पाणी पुरवठा सुरु केल्यावर कालांतराने पाणी पुरवठा व्यवस्थेबाबत खात्री झाल्यानंतर लोक पाण्याचा साठा करण्याची शक्यता कमी आहे.

तथापि, लोकांनी पाणी काटकसरीने आवश्यक तेवढेच वापरावे यासाठी नागरिकांचे प्रबोधन करणे आवश्यक आहे.

२४ तास पाणी पुरवठ्याकडे वाटचाल करण्यापूर्वी आवश्यक त्या सर्व तांत्रिक बाबींची पूर्तता करून त्यानंतर २४ तास पाणी पुरवठा करण्याचे अंमलात आणण्याचे प्रस्तावित असल्यामुळे सर्व जलवाहिन्यांचे नकाशे अद्ययावत करून ते भौगोलिक माहिती प्रणालीवर घेणे, गळती तपासण्यासाठी पूर्ण नेटवर्कचे सर्वेक्षण करणे व असलेल्या गळतींची दुरुस्ती करणे या सर्व बाबींची पूर्तता करून त्यानंतर २४ तास पाणी पुरवठा करणार असल्यामुळे गळतीचे प्रमाण कमी/आटोक्यात राहणार आहे.

(४) व (५) मुंबईकरांना २४ तास पाणी करण्यासाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत खालीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात आली/येत आहे :-

- जल वितरण सुधारणा कार्यक्रमांतर्गत सेवा उपलब्धिकार मे. सुएझ एन्व्हायरमेंट इंडिया प्रा.लि. यांची नेमणुक महानगरपालिकेमार्फत नेमणुक करण्यात आली आहे.
- त्यांचेमार्फत महानगरपालिकेच्या एच/पश्चिम व टी विभाग येथे पथदर्शी प्रकल्प राबविण्यात येत आहे.
- या अंतर्गत अस्तित्वातील जलवाहिन्या, पाण्याचा दाब व भूभागाचा उंच सखलपणा याबाबत तपशीलवार तांत्रिक अभ्यास करून दाब नियंत्रक झडपा बसविण्याचे निश्चित करण्यात आले आहे.
- या झडपा बसविल्यानंतर पथदर्शी विभागातील पाणी पुरवठ्याबाबतचे निष्कर्ष तपासून पाणी पुरवठ्याची व्याप्ती महानगरपालिकेच्या इतर विभागांत वाढविण्याबाबत निर्णय घेण्यात येणार आहे.

मुंबईतील धोकादायक इमारतींच्या पुनर्विकासाबाबत

(१२) ९४९७१ (१३-१०-२०१७). श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई शहर आणि उपनगरात मोडकळीस आलेल्या इमारतींची संख्या जवळपास २ हजार इतकी असल्याची माहिती मुंबई महानगरपालिकेने दिनांक ०२ सप्टेंबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास दिली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबईत कोणत्या परिसरात व किती धोकादायक इमारती आहेत व तेथील रहिवाश्यांच्या सुरक्षिततेसाठी शासनाने कोणती आवश्यक उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(३) असल्यास, सदर इमारतींच्या पुनर्विकासाबाबत कायद्यात सुधारणा करण्यात येणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१०-०५-२०१८) : (१) मुंबई शहर आणि उपनगरात धोकादायक व मोडकळीस आलेल्या सी-१ प्रवर्गातील एकूण ६४२ इमारती आढळून आल्या आहेत.

(२) सदर धोकादायक व मोडकळीस आलेल्या सी-१ इमारतींपैकी मुख्यतः मुंबई शहरातील माटुंगा/किंगजसर्कल/बी.पी.टी. वसाहत या परिसरातील ६०, एफ/दक्षिण विभागातील २८, वांद्रे (पश्चिम) विभागातील ४२, मालाड विभागातील ४५, कुर्ला विभागातील ११४ व घाटकोपर विभागातील ६६ इमारती धोकादायक आढळून आल्या आहेत.

सदर इमारतींपैकी २२ इमारती निष्कासित करण्यात आल्या असून, १२० इमारती रिकाम्या करण्यात आल्या आहेत.

(३) सदर इमारतींच्या पुनर्विकासाबाबत मुंबई महानगरपालिका अधिनियम १८८८ च्या कलम ३५४, ४९९ मध्ये सुधारणा करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई महानगरपालिकेच्या निधीपैकी अपंग कल्याणासाठी राखीव असलेल्या निधीची माहिती मिळण्याबाबत

(१३) ९४९९४ (१३-११-२०१७). श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महानगरपालिकेमध्ये मागील ३ आर्थिक वर्षांच्या एकूण अर्थसंकल्पाच्या निधीपैकी अपंग कल्याणासाठी किती निधी राखीव होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सन २०१५-१६, २०१६-१७ व २०१७-१८ या आर्थिक वर्षांकरिता अपंग कल्याणासाठी मंजूर निधी किती व त्यातील खर्च झालेला व शिल्लक निधी किती आहे,

(३) असल्यास, खर्च झालेला निधी अपंगांच्या कोणकोणत्या योजनांसाठी वापरण्यात आला आहे ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१४-०५-२०१८) : (१) व (२) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमध्ये अपंग कल्याणासाठी सन २०१५-१६ मध्ये रु. ३७.६० कोटी, सन २०१६-१७ मध्ये रु. ३०.७८ कोटी व सन २०१७-१८ मध्ये रु. ४१.९७ कोटी इतक्या निधीची तरतूद करण्यात आली होती.

त्यापैकी, सन २०१५-१६ मध्ये रु. ६.६९ कोटी, सन २०१६-१७ मध्ये रु. ८.१७ कोटी व सन २०१७-१८ मध्ये रु. ११.१२ कोटी इतका निधी अपंग कल्याणासाठी खर्च करण्यात आल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

(३) सदर निधी अपंगांच्या खालील नमूद योजनांसाठी वापरण्यात आला आहे:-

- महानगरपालिकेची सर्व कार्यालये, रुग्णालये, दवाखाने, बाजार, शाळा, पी.एस.सी. ब्लॉक आणि स्मशानभूमी येथे दिव्यांगांना अडथळायुक्त मार्गाकरिता रॅम्प इत्यादी सुविधा पुरविणे
- मुंबईतील कुष्ठपिडित दिव्यांग व्यक्तींना आर्थिक सहाय्य
- सर्व सार्वजनिक शौचालयांमध्ये सुविधा
- बृहन्मुंबईतील पदपथांचे बांधकाम / पुनर्बांधकाम / सुधारणा आणि पदपथाचा भाग मोकळा करून रेलिंग बसविणे
- शारिरीकदृष्ट्या दिव्यांग महिला, पुरुष व बालके, मुले यांना कृत्रिम अवयवासह एक आणि अप्लायन्सेसह अर्थटिस आणि प्रोस्थेटिस पुरविणे
- शारिरीकदृष्ट्या दिव्यांग मागासवर्गीय लोकांना कृत्रिम अवयव पुरविणे
- के.ई.एम. रुग्णालयातील अपंगालय रुग्णालयात दाखल केलेल्या रुग्णांकरिता तरतूद
- दिव्यांग महिला कर्मचाऱ्यांना मुलांच्या संगोपनासाठी विशेष भत्ता
- दिव्यांग कर्मचाऱ्यांना सहाय्यक तंत्रज्ञान/उपकरणे
- दिव्यांग व्यक्तींना बसभाडयामध्ये १००% सूट
- दिव्यांग व्यक्तींसाठी स्कूटर
- दिव्यांग नागरिकांना प्रशिक्षण
- दिव्यांग महिलांसाठी स्वयंरोजगार

मुंबईतील सण्डहस्ट रोड स्थानकाजवळील १३६ वर्षे जुना हॅकाँक पुलाच्या बांधकामाबाबत

(१४) ९५२३१ (०१-०१-२०१८). श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.अमर काळे (आर्वी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील सण्डहस्ट रोड स्थानकाजवळील १३६ वर्षे जुना असा हॅकाँक पुल पाडून दीड वर्षांपेक्षा जास्त काळ उलटूनही सदरील पुलाचे बांधकाम प्रलंबित असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, हॅकाँक पुल पाडल्यानंतर आतापर्यंत २५ जणांचा रेल्वे रुळ ओलांडताना मृत्यू झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, हॅकाँक पुल हा स्थानिकांच्या दृष्टीने महत्वाचा असल्याने सदरील पुल तातडीने उभारण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१४-०५-२०१८) : (१) सदर पुलाच्या पुनर्बांधणीची बाब मा. सर्वोच्च न्यायालय व मा. उच्च न्यायालय येथे न्यायप्रविष्ट असल्यामुळे प्रत्यक्षात सप्टेंबर २०१७ पर्यंत सदर पुलाचे काम सुरु करण्यात आले नाही ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) सॅण्डहर्स्ट रोड स्थानक परिसरात रेल्वे लाईन क्रॉस करतांना जानेवारी २०१७ मध्ये एकूण २१ इसमांचा मृत्यु झाला आहे त्यापैकी हॅकाँक पुल ज्या ठिकाणी तोडला आहे त्याठिकाणी रेल्वे लाईन क्रॉस करतांना ४ इसमांचा मृत्यु झाला आहे.

(३) व (४) सदर प्रकरणी मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या दिनांक १० नोव्हेंबर, २०१७ रोजीच्या आदेशानुसार बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत निविदा मागवून कंत्राटदाराची नेमणुक करण्यात आली असून, दिनांक १२.०२.२०१८ रोजी कार्यादेश देण्यात आला आहे.

नवी मुंबई परिसरातील वाहतुकीची कोंडी सोडविण्यासाठी विक्रोळी-कोपरखैरणे दरम्यान खाडीपूल उभारण्याबाबत

(१५) ९५४८० (३०-१२-२०१७). श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.किसन कथारे (मुरबाड), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नवी मुंबई परिसरातील वाहतुकीची कोंडी सोडविण्यासाठी महत्वपूर्ण ठरणा-या विक्रोळी-कोपरखैरणे दरम्यान खाडीपूल उभारण्यात येणार आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर प्रकरणी घेतलेल्या निर्णयाचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, त्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत तसेच परिसरातील वाहतुकीची कोंडी सोडविण्याच्यादृष्टीने महत्वपूर्ण ठरणा-या विक्रोळी-कोपरखैरणे खाडीपूलाची उभारणी लवकरात लवकर करण्यासंदर्भात आतापर्यंत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (०७-०४-२०१८) : (१), (२) व (३) मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने विक्रोळी ते कोपरखैरणे या पुलाकरीता सुसाध्यता अहवाल तयार करण्याकरीता नियुक्त केलेल्या मे.एन.पी. ब्रिजींग या सल्लागाराकडून सदर पुलाकरीता अंतिम अहवाल माहे नोव्हेंबर २०१७ मध्ये प्राप्त झाला आहे.

सदर पुलाकरीता आवश्यक त्या परवानग्या, जसे की, पर्यावरणविषयक / सीआरझेड विषयक मान्यता इ. प्राप्त होणे आवश्यक आहे. त्याचप्रमाणे सदर पुलाच्या मुंबई व नवी मुंबई बाजूकडील विकिरण व्यवस्थेसहीत सदर पुलाकरीता सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्याकरीता सल्लागाराची नियुक्ती करण्याचे मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत नियोजित आहे. सदर पुलाचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल अंतिम झाल्यानंतर बृहन्मुंबई महानगरपालिका, नवी मुंबई महानगरपालिका, मुंबई वाहतूक पोलीस, नवी मुंबई वाहतूक पोलीस, सिडको, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ इत्यादींकडून आवश्यक ती परवानगी/सहमती प्राप्त झाल्यानंतर मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या स्तरावर पुढील कार्यवाही करण्याचे नियोजित आहे.

मुंबई, ठाणे व राज्यातील वृत्तपत्र विक्रेत्यांच्या मागण्याबाबत

(१६) १५५६० (०१-०१-२०१८). श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंबा कळवा), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई, ठाणे व राज्यातील वृत्तपत्र विक्रेत्यांना संरक्षण मिळावे तसेच त्यांच्या न्याय्य मागण्यांवर निर्णय घेतला जावा याकरिता मुंबई-ठाणे विक्रेता संघाने दिनांक २४ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास मा.मुख्यमंत्री यांचेकडे निवेदनाव्दारे मागण्या केल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी सादर केलेल्या मागण्यांचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे व त्यानुसार कोणता निर्णय घेतला वा घेण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१५-०५-२०१८) : (१) सदर वृत्तपत्र विक्रेत्यांना स्टॉल मिळण्यासंदर्भात राज्य शासनाकडे निवेदन प्राप्त झाले आहे.

(२) केंद्र शासनाने केलेल्या पथविक्रेता (उपजीविका संरक्षण आणि पथविक्री विनियमन) अधिनियम, २०१४ मधील तरतुदीनुसार राज्य शासनाने पथविक्रेता (उपजीविकेचे संरक्षण व पथविक्री विनियमन) (महाराष्ट्र) योजना, २०१७ प्रसिध्द केली आहे.

सदर योजनेतील तरतुदीनुसार रहिवाशांची किमान गैरसोय होईल अशाप्रकारे विक्री प्रक्षेत्रे निश्चित करणे आवश्यक आहे. तसेच विशिष्ट प्रयोजनांसाठी समर्पित केलेली विक्री प्रक्षेत्रे निश्चित करण्याबाबतही तरतुद आहे.

सदर तरतुदीच्या अनुषंगाने वृत्तपत्र विक्रेत्यांसाठी विशिष्ट विक्री प्रक्षेत्रे निश्चित करण्याची कार्यवाही महानगरपालिकांना करता येते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

चांदिवली (मुंबई) येथील संघर्ष नगर मधील कृष्णा बिझनेस पार्क या उत्तुंग इमारतीचा भाग कोसळल्याने झालेला अपघात

(१७) ९५७४२ (०१-०१-२०१८). श्री.अब् आजमी (मानखूर्द शिवाजीनगर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) चांदिवली (मुंबई) येथील संघर्ष नगर मधील कृष्णा बिझनेस पार्क या उत्तुंग इमारतीचा भाग कोसळल्याने एक ठार तर दोन जण जखमी झाल्याची घटना दिनांक २७ ऑगस्ट, २०१७ वा त्या सुमारास घडली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, घडलेल्या घटनेबद्दल चौकशी केली आहे काय, चौकशीनुसार उक्त घटनेतील मृतांच्या नातेवाईकांना व जखमींना कोणती मदत केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१९-०५-२०१८) : (१) चांदिवली (मुंबई) संघर्ष नगर मधील क्रिस्टल बिझनेस पार्क या इमारतीचा काही भाग कोसळून ६ व्यक्ती ठार व ३ व्यक्ती जखमी झाल्याची घटना दिनांक २६.०८.२०१७ रोजी घडली होती ही वस्तुस्थिती आहे.

- (२) सदर प्रकरणी साकीनाका पोलीस स्टेशन यांचेमार्फत गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. सदर घटनेतील मृतांच्या नातेवाईकांना व जखमींना मुख्यमंत्री सहायता निधीतून अर्थसहाय्य देण्यात आले नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील ८६ तलावांपैकी ६६ तलाव नष्ट होण्याच्या मार्गावर असल्याबाबत

(१८) ९५८४२ (३०-१२-२०१७). अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), कॅप्टन आर.तमिल सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), श्री.नरेंद्र पवार (कल्याण पश्चिम), श्री.नरेंद्र महेता (मिरा भाईंदर), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.बाळासाहेब मुरकुटे (नेवासा), श्री.सुरेश (राजूमामा) भोळे (जळगाव शहर), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.सुधाकर देशमुख (नागपूर पश्चिम), श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईतील अस्तित्वात असलेल्या ८६ तलावांपैकी जवळ जवळ ६६ तलाव नष्ट होण्याच्या मार्गावर असल्याचे वॉचडॉग फाऊंडेशन संस्थेच्या अहवालातून आढळून आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, यामध्ये सुमारे ८ तलाव पूर्णपणे नष्ट झाल्याचे तसेच २० तलावांचे अस्तित्त्व शिल्लक असल्याचे या अहवालातून निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या तलावांच्या ठिकाणी अतिक्रमण होऊन इमारती बांधल्या जात असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत चौकशी करून मुंबईतील तलावांचे पुनर्जीवन करण्यासाठी शासन कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१५-०५-२०१८) : (१) व २) सदर प्रकरणी वॉचडॉग फाऊंडेशन संस्थेचा कोणताही अहवाल प्राप्त झाला नसल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

(३) व (४) बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातील महानगरपालिकेच्या ताब्यातील तलावाच्या ठिकाणी कोणत्याही प्रकारचे अतिक्रमण झाले नसल्याचे तसेच सदर तलाव सुस्थितीत असल्याचे महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

तथापि, पी/उत्तर विभागातील एरंगळ गाव येथील एका तलावात अनधिकृतरित्या भरणी झाल्याची तक्रार प्राप्त झाल्यानंतर, सदर प्रकरणी महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम १९६६ कलम ५३(१) अन्वये कारवाई करण्यात आली आहे.

सद्यःस्थितीत सदर प्रकरण एल.सी.सुट क्रमांक १०८३/२०१७ अन्वये न्यायप्रविष्ट आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईत महानगरपालिका शाळांमध्ये सुरक्षा यंत्रणा अस्तित्वात नसल्याबाबत

(१९) ९६२५५ (३०-१२-२०१७). श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईत महानगरपालिका शाळांमध्ये सुरक्षा यंत्रणा अस्तित्वात नसल्याची बाब माहे ऑगस्ट, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यामुळे महानगरपालिकेच्या सर्व शाळांत सीसीटीव्ही लावण्याची तसेच सुरक्षारक्षकांची पालिसांकडून पडताळणी व्हावी अशी मागणी करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या मागणीची दखल घेऊन शासनाने महानगरपालिकेच्या शाळांत सीसीटीव्ही बसविण्यासोबत सुरक्षारक्षक नियुक्ती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१५-०५-२०१८) : (१) “पालिकेच्या शाळांची सुरक्षा वाऱ्यावर” अशा आशयाची बातमी दिनांक ०५.०८.२०१७ रोजीच्या वृत्तपत्रात प्रसिध्द झाली होती ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या शाळांमध्ये सीसीटीव्ही बसविणे व सुरक्षा रक्षकांची नियुक्ती करण्याबाबत महानगरपालिकेमार्फत खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली/येत आहे:-

• मा.उच्च न्यायालयातील याचिका क्रमांक २९४७/२००९ मधील आदेशानुसार, सन २००९ पासून शाळा इमारतींसाठी स्वच्छता, सुरक्षा आणि शाळांमधील विद्युतसाधने/उपकरणे व सभोवतालचा परिसराची स्वच्छता याकरिता बाह्य कंत्राटदारांची नियुक्ती करण्यात आली आहे.

• सी.सी.टी.व्ही. कॅमेरे बसविण्याकरिता सन २०१८-१९ च्या अर्थसंकल्पामध्ये तरतुद प्रस्ताविण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

वेंगुर्ले (ता.वेंगुर्ला, जि.सिंधुदुर्ग) कॅम्प गार्डन मधील टॉय ट्रेन विनावापर पडून असल्याबाबत

(२०) १६३१२ (०१-०१-२०१८). श्री.वैभव नाईक (कुडाळ) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वेंगुर्ले (ता.वेंगुर्ला, जि.सिंधुदुर्ग) कॅम्प गार्डन मध्ये शहरातील लहान मुलांसाठी त्रिकोणी गार्डन करून त्यामध्ये सन २००९ मध्ये शासनाने १४ लाख रुपये खर्चून उभारण्यात आलेली टॉय ट्रेन मागील ८ वर्षे तांत्रिक बिघाड झाल्या कारणाने विनावापर पडून आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्याची कारणे काय आहेत व टॉय ट्रेन चे काम करणाऱ्या कंत्राटदारावर कारवाई करण्याबाबत तसेच टॉय ट्रेन पुन्हा सुस्थितीत आणण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१४-०५-२०१८) : (१) सन २००९ मध्ये वेंगुर्ला कॅम्प गार्डनमध्ये उभारण्यात आलेल्या टॉय ट्रेनमध्ये तांत्रिक बिघाड उद्भवल्याने सदर ट्रेन सद्यस्थितीत बंद आहे, हे खरे आहे.

(२) टॉय ट्रेनमध्ये वारंवार तांत्रिक बिघाड निर्माण होत असल्याने दुरुस्तीचे काम होऊनही टॉय ट्रेन पुन्हा बंद पडल्याने संबंधित कंत्राटदाराची देयके अदा करण्यात आलेली नाही.

(३) टॉय ट्रेन देखभाल व दुरुस्तीचा खर्च लक्षात घेता टॉय ट्रेन सुरु ठेवणेकरिता निर्णय नगरपरिषद स्तरावर करण्यात येत आहे.

**लालबाग उड्डाणपुलावरील दुरुस्तीच्या कामावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी
आयआयटी बॉम्बईची नियुक्ती करण्याबाबत**

(२१) १६५१४ (०२-०१-२०१८). श्री.अजय चौधरी (शिवडी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आयआयटी बॉम्बईची माहे जून, २०११ मध्ये वा त्या दरम्यान बांधकाम केलेल्या लालबाग उड्डाणपुलावरील खड्डे तसेच अधूनमधून पडणारे तडे व त्यांच्या दुरुस्तीच्या कामावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी नियुक्ती करण्याचे आदेश मा.मुंबई उच्च न्यायालयाने मुंबई महानगरपालिकेला सन २०११ मध्ये वा त्या दरम्यान दिले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उड्डाणपुलाच्या दुरुस्ती कामावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी दुसरी यंत्रणा नेमण्याची गरज नसून त्याऐजवी महानगरपालिकेने स्थायी तांत्रिक सल्लागार समितीकडे काम सोपवावे असे शासनाने मान्य केल्याचे नगरविकास खात्याच्या उप सचिव यांनी महानगरपालिकेला कळविले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मा.मुंबई उच्च न्यायालयाने न्यायालयाच्या आदेशाचा अवमान करणाऱ्या नगरविकास विभागाच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्यांवर दिनांक २४ ऑगस्ट, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास ताशेरे ओढले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, लालबाग उड्डाणपुलाला सातत्याने पडणारे तडे, खड्डे यामुळे वाहतुकीस येणारे अडथळे यामुळे त्यांच्या दुरुस्तीसाठी आयआयटी बॉम्बईची नियुक्तीबाबत मंजूरी न देण्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१५-०५-२०१८) : (१) लालबाग येथील उड्डाणपुलाची संरचनात्मक दुरुस्ती करण्याकरिता स्वतंत्रपणे निविदा मागवून आय.आय.टी. मुंबई सारख्या सक्षम संस्थेच्या देखरेखीखाली काम करण्याचे निर्देश मा. उच्च न्यायालयाने जनहित याचिका क्रमांक १२६/२०१६ मध्ये दिले आहेत.

(२) हे खरे नाही.

(३) हे खरे नाही.

(४) मा.उच्च न्यायालयाच्या निर्देशानुसार लालबाग उड्डाणपुलाच्या संरचनात्मक दुरुस्तीसाठी आय.आय.टी. बॉम्बे यांची नियुक्ती करण्यात आली असून, सदर पुलाच्या दुरुस्तीबाबत महानगरपालिकेमार्फत खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात येत आहे :-

• रेट्रोफिटिंग स्कीम व अंदाजपत्रक तयार करण्याच्या कामासाठी सल्लागाराची नियुक्ती करण्यात आली आहे.

• रेट्रोफिटिंग स्कीम प्राप्त झाल्यानंतर आय.आय.टी. मुंबई यांचेमार्फत त्याची तपासणी करण्यात येऊन निविदा प्रक्रिया सुरु करण्यात येणार आहे. सदर दुरुस्तीचे काम दिनांक २८ फेब्रुवारी, २०१९ पर्यंत पूर्ण होणे अपेक्षित आहे.

मुंबईमध्ये देवनार, कांजूर आणि मुलुंड कचराभूमीत कमी कचरा जावा म्हणून सोसायट्या, संकुलांनी स्वतःच स्वतःच्या ओल्या कचऱ्याची विल्हेवाट लावण्याबाबत

(२२) १६५२२ (३०-१२-२०१७). श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी), श्री.नसीम खान (चांदिवली) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईमध्ये देवनार, कांजूर आणि मुलुंड कचराभूमीत कमी कचरा जावा म्हणून दररोज १०० किलो कचरा निर्माण होत असलेल्या सोसायट्या, संकुलांनी दिनांक २ ऑक्टोबरपासून स्वतःच स्वतःच्या ओल्या कचऱ्याची विल्हेवाट लावावी, पालिका कचरा उचलणार नाही असे पालिका आयुक्तांनी आदेश दिल्याचे व यानंतर मुदतवाढ दिल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, संबंधित कचराभूमीमध्ये शास्त्रोक्त पध्दतीने प्रक्रिया न करताच कचरा टाकण्यात येत असल्याने परिसरातील नागरिकांच्या आरोग्याचा प्रश्नही गंभीर झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, महानगरपालिकांनी आणि सोसायट्यांनी स्वतःच्या कचऱ्याची स्वतःच विल्हेवाट करावयाची असे महानगरपालिकेने सांगितले तर महानगरपालिका संबंधित सोसायट्यांवर कर कसा काय आकारू शकते असा प्रश्न तेथील रहिवाशांवर पडला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, शासन कचऱ्याचा प्रश्न कमी करण्यासंदर्भात कोणत्या उपाययोजना करित आहे वा करणार आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१५-०५-२०१८) : (१) केंद्र शासनाच्या पर्यावरण व वन मंत्रालयाच्या वतीने एप्रिल २०१६ मधील "घन कचरा व्यवस्थापन नियमावली २०१६" मधील विविक्षित तरतुदीनुसार, ५००० चौ.मी. व त्यापेक्षा जास्त क्षेत्र असणाऱ्या संस्था व मालमत्तांनी कचऱ्याचे वर्गीकरण उगमस्थानी करावयाचे असून, वर्गीकरण केलेला सुका कचरा हा अधिकृत कचरा वेचक/अधिकृत पुनःचक्रीकरण केंद्र किंवा महानगरपालिकेला द्यावयाचा आहे.

तसेच ओल्या कचऱ्यावर उगमस्थानी कंपोस्ट/बायोमिथेनेशन प्रक्रियेद्वारे विल्हेवाट लावणे बंधनकारक आहे.

- (२) हे खरे नाही.
- (३) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत संबंधित सोसायट्यांवर कचरा संकलनाकरिता कोणताही कर आकारण्यात येत नाही.
- (४) व (५) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने दररोज १०० किलोपेक्षा जास्त कचरा निर्माण करणाऱ्या गृहसंकुलांना दिनांक २ ऑक्टोबरपासून कचऱ्याचे उगमस्थानी वर्गीकरण करून ओल्या कचऱ्यावर प्रक्रिया करून त्याची विल्हेवाट कंपोस्ट/बायोमिथेनेशन प्रक्रियेद्वारे कचरा निर्माण होणाऱ्या परिसरामध्ये लावावी असे आदेश आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांनी दिले आहेत.

मुंबई महानगरपालिकेच्या मराठी शाळांतील पटसंख्येत घट होत असल्याबाबत

- (२३) १६५७५ (०१-०१-२०१८). श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.शिरीषदादा चौधरी (अमळनेर), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई महानगरपालिकेच्या मराठी शाळांतील पटसंख्येत घट होत असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१७ च्या तिसऱ्या आठवड्यात वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनामार्फत चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार मुंबई महानगरपालिकेच्या मराठी शाळेतील पटसंख्येत घट होऊ नये म्हणून शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१५-०५-२०१८) : (१) हे खरे आहे.

(२) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या मराठी शाळेतील पटसंख्येत घट होऊ नये म्हणून महानगरपालिकेमार्फत खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली/येत आहे:-

- प्रत्येक शाळेत शाळा व्यवस्थापन समितीच्या माध्यमातून शाळेच्या परिसरातील मालकांचे मराठी भाषेविषयी समुपदेशन केले जात आहे.
- मराठी शाळांचा दर्जा वाढविण्यासाठी १५७ मराठी शाळांमध्ये "शाळा सुधार प्रकल्प" हा उपक्रम सुरु करण्यात आला आहे.
- सदर शाळांमध्ये ज्ञानरचनावाद, अध्यापनशास्त्र पध्दती, विद्यार्थी केंद्रीत व्यवसाय आधारित कार्ड, मराठी शाळेतील विद्यार्थ्यांना प्रेरित करण्यासाठी कविता, कथा वाचन, भाषण, वक्तृत्व, निबंध स्पर्धा इत्यादी कार्यक्रमांचे आयोजन केले जाते.
- विविध माध्यमातून कला, क्रिडा, संगीत, कार्यानुभव तसेच मराठी भाषेत प्रथम क्रमांक मिळविणाऱ्या विद्यार्थ्यांना पारितोषिक देऊन प्रोत्साहन दिले जाते.
- प्रसिध्द लेखक/कवी वि.वा. शिरवाडकर ऊर्फ कुसुमाग्रज यांच्या जन्मदिनानिमित्त मराठी भाषा पंधरवडा महानगरपालिकेच्या सर्व शाळांमध्ये साजरा केला जातो.
- महानगरपालिकेच्या अखत्यारीतील खाजगी अनुदानित मराठी शाळांमध्ये मराठी भाषा आणि इंग्रजी भाषा या समतुल्य आहेत याबाबत जनजागृती शाळा व्यवस्थापन समिती तसेच संस्था, शालेय व्यवस्थापन आणि स्वयंसेवी संस्थांमार्फत प्रयत्न सुरु आहेत.
- बहुतांश मराठी शाळांमध्ये गळतीचे प्रमाण रोखण्यासाठी महानगरपालिका व खाजगी शाळा व्यवस्थापनांनी सेमी इंग्रजीचे वर्ग सुरु केले आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पवई (मुंबई) येथील फिल्टरपाडा जवळील मिठी नदीवरील पुलाच्या बांधकामाबाबत

(२४) १७३४५ (३०-१२-२०१७). श्री.संजय पोतनीस (कलिना), श्री.प्रताप सरनाईक (ओवळा माजिवडा), श्री.जयप्रकाश मुंदडा (बसमत), श्री.प्रकाश फातर्पकर (चेंबूर), श्री.तुकाराम काते (अणुशक्ती नगर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पवई (मुंबई) येथील फिल्टरपाडा जवळील मिठी नदीवरील पुलाचे बांधकाम मागील तीन वर्षांपासून प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर पुलाचे काम प्रलंबित असल्यामुळे नागरिकांना पावसाळ्यात जीव मुठीत घेऊन नदी ओलांडावी लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, वरील पुलाचे काम प्रलंबित असण्याची कारणे काय आहेत व सदर पुलाचे काम तातडीने पूर्ण करण्यासाठी कोणत्या उपाययोजना केल्या आहेत,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१४-०५-२०१८) :

(१) पवई येथील फिल्टरपाडा जवळील मिठी नदीवरील मोरारजी नगर येथील पुलाचे काम पूर्ण झाले असून, जयभीम नगर येथील काम प्रलंबित आहे ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) मोरारजी नगर व जयभीम नगर येथील पादचारी पूल हे अंदाजे १०० मीटर अंतरावर आहेत.

मोरारजी नगर येथील पुलाचे काम पूर्ण झाल्यामुळे नागरिकांना पावसाळ्यात पर्यायी व्यवस्था उपलब्ध आहे.

(३) मिठी नदीलगत जयभीम नगर येथील वस्ती ही झोपडीव्याप्त असल्यामुळे पादचारी पूल बांधण्यासाठी लागणारे बांधकाम साहित्य, यंत्रसामुग्री ने-आण करण्यासाठी पोहोच रस्ता अस्तित्वात नाही. तसेच, अतिक्रमण असल्यामुळे पुलाच्या कामासाठी पोहोच रस्ता बनविणे शक्य होत नाही.

सदर अतिक्रमण हटविण्याची प्रक्रिया बृहन्मुंबई महानगरपालिकमार्फत सुरु असून, अतिक्रमणे निष्कासित केल्यानंतर सदर पुलाचे बांधकाम सुरु करण्यात येणार आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील गोरेगाव (पूर्व) भागातील चार रस्त्यांच्या दुरुस्ती प्रस्तावास मान्यता देण्याबाबत

(२५) १७५०९ (३०-१२-२०१७). श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गोरेगाव (पूर्व) येथील गार्डन लोखंडवाला ते देवकीबाई कंपाऊंड, लोखंडवाला रिक्षा स्टॅंड ते रत्नागिरी उपहारगृह फिल्मसिटी मार्ग, वर्मा लाईम डेपो ते देवकीबाई कंपाऊंड, त्रिवेणी नगर ते वसंत वेली या चार रस्त्यांचे दुरुस्ती काम करण्याबाबतचा प्रस्ताव मुंबई महानगरपालिकेने शासनाच्या नगरविकास विभागास सन २०१६ मध्ये सादर करूनही अद्याप त्यास शासनाने मान्यता दिली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त चार रस्त्यांच्या दुरुस्ती कामाच्या प्रस्तावास मान्यता देण्याबाबत शासनास लागत असलेल्या विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, उक्त प्रस्तावास शासनाने तत्काळ मान्यता देण्याच्या दृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे व याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१०-०५-२०१८) : (१) सदर प्रकरणी रस्त्यांच्या दुरुस्तीबाबत बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडून शासनास कोणताही प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला नाही.

(२) व (३) मंजूर विकास नियोजन आराखडा १९९१ नुसार सदर रस्त्यांबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत :-

- गार्डन लोखंडवाला ते देवकीबाई कंपाऊंडजवळील १८.३० मी. रुंदीचा विकास नियोजन रस्ता प्रस्तावित आहे.
- लोखंडवाला रिक्षा स्टॅण्ड ते रत्नागिरी उपाहारगृह फिल्मसिटी मार्गाजवळील ३६.६० मी. रुंदीचा विकास नियोजन रस्ता प्रस्तावित आहे.
- वर्मा लार्डम डेपो ते देवकीबाई कंपाऊंडजवळील १८.३० मी. रुंदीचा विकास नियोजन रस्ता प्रस्तावित आहे.
- त्रिवेणी नगर ते वसंत वेली मार्गाजवळील १८.३० मी. रुंदीचा विकास नियोजन रस्ता प्रस्तावित आहे.

मुंबईतील नदी नाल्यांमधील कचरा समुद्रामध्येच टाकला जात असल्याबाबत

(२६) १९१२८ (०१-०१-२०१८). श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील नदी नाल्यांमधील कचरा समुद्रामध्येच टाकला जात असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कचरा पावसाळ्यामध्ये समुद्रातून बाहेर फेकला जात असल्यामुळे मुंबईतील सर्व चौपाट्यांवर सगळीकडे घाणीचे साम्राज्य पसरलेले असते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासन व बृहन्मुंबई महानगरपालिका समुद्रामध्ये जेथे नदी व नाले येवून मिळतात त्या ठिकाणी कचरा अडविण्यासाठी यंत्रणा उभारणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, अनट्रिटिड सीवेज समुद्रामध्ये फेकला जावू नये यासाठी जेथे नदी व नाले येवून मिळतात त्या ठिकाणी कचरा अडविण्यासाठी सीवेज ट्रिटमेंट प्लांट बसविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१०-०५-२०१८) : (१) हे खरे आहे.

(२) मुंबईतील सर्व सागर किनाऱ्यांची साफसफाई करण्याकरिता व जमा झालेला कचरा भरावभूमीपर्यंत वाहून नेण्याकरिता बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत चौपाटीनिहाय सर्वसमावेशक कंत्राटदारांची नेमणूक करण्यात आली आहे.

सदर कंत्राटदारांमार्फत समुद्रकिनाऱ्यांची दैनंदिन साफसफाई करून ते स्वच्छ ठेवले जातात.

(३) नद्या व नाल्यांमधून येणारा तरंगता कचरा समुद्रात अथवा खाडीमध्ये विसर्जित होण्यापूर्वी पातमुखाच्या अलीकडे अडवला जाईल अशा रीतीने मुंबईतील दहिसर, पोईसर, ओशिवरा व मिठी या नद्या तसेच लव्हगोव्ह व ईर्ला या नाल्यांच्या पातमुखांवर महानगरपालिकेमार्फत "फ्लोटिंग ट्रॅश बुम" प्रायोगिक तत्वावर बसविण्यात येणार आहे.

अशारीतीने अडवला गेलेला कचरा जे.सी.बी. अथवा पोकलेन मशिनच्या सहाय्याने काढला जाऊन क्षेपणभूमीवर पाठविण्यात येणार आहे. त्यामुळे तरंगता कचरा समुद्रात प्रवेश करू न शकल्याने समुद्र किनारे स्वच्छ राहण्यास मदत होईल.

(४) सद्यःस्थितीत बृहन्मुंबई महानगरपालिका हद्दीत भूमिगत मलनिःसारण वाहिन्या अस्तित्वात असून या मलनिःसारण वाहिन्यांच्या जाळ्यातून येणाऱ्या सांडपाण्यावर प्रक्रिया करून समुद्रात सोडण्यात येते.

तसेच, खाजगी इमारती, गृहनिर्माण संस्था आस्थापना इत्यादीमधील सांडपाण्याची प्रक्रिया सेफ्टीक टँक व मलजल प्रक्रिया संयंत्रद्वारे विल्हेवाट लावली जाते.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मालाड (पूर्व) विभागातील वाहतूक कोंडी समस्या सोडविण्यासाठी
हुमेरा पार्क ते दिंडोशी येथील रस्त्याचे रुंदीकरण करण्याबाबत**

(२७) १९१४३ (०१-०१-२०१८). श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मालाड (पूर्व) विभागातील वाहतूक कोंडी समस्या सोडविण्यासाठी हुमेरा पार्क ते दिंडोशी दरम्यानच्या मल्लिका हॉटेल ते दिंडोशी बस डेपो येथील रस्त्याचे रुंदीकरणाचे विकास काम तीन महिन्यात सुरु करण्याचे आश्वासन माहे एप्रिल, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान देवूनही अद्याप शासनातर्फे सदर काम सुरु करण्यात आले नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त रस्ता रुंदीकरणाचे काम सुरु करण्यास शासनास लागत असलेल्या विलंबाची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, यासंदर्भात शासनाकडून करण्यात आलेल्या कार्यवाहीची सद्यःस्थिती काय आहे व किती कालावधीत सदरहू रस्ता रुंदीकरणाचे काम सुरु होवून पूर्ण होणे अपेक्षित आहे ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१५-०५-२०१८) : (१), (२) व (३) मालाड (पूर्व) कुरार व्हिलेज येथील हुमेरा पार्क ते ए.के. वैद्य रस्ता रुंदीकरणाकामी सदर ठिकाणच्या ६० फुटी प्रस्तावित विकास नियोजन रस्त्यामध्ये बाधीत (झोपडपट्टी) पुनर्वसन प्रकल्पामुळे बाधीत झोपडया वगळून एकूण २१ बांधकामांची पात्रता यादी निश्चित करण्यात आली आहे.

सदर २१ बांधकामांना लगतच्या मे. बहिष्ट एंटरप्रायझेस या विकासकामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेत समाविष्ट करण्यासाठी झोपडपट्टी पुनर्वसन योजना यांना परिशिष्टाची मूळ प्रत पाठविण्यात आली आहे.

त्याअनुषंगाने प्रस्तावित विकास नियोजन रस्त्यावरील बाधीत झोपड्या काढून सदर रस्ता महानगरपालिकेस हस्तांतरीत करण्याबाबतची पुढील कार्यवाही सुरु आहे.

वाशिम जिल्ह्यात सांडपाणी व घनकचरा व्यवस्थापन नसल्याबाबत

(२८) १९४८९ (३०-१२-२०१७). श्री.अमित झनक (रिसोड) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वाशिम जिल्ह्यात सांडपाणी व घनकचरा व्यवस्थापन याबाबत कोणतेच नियोजन नसल्यामुळे मोठ्या प्रमाणात डासांचा प्रादुर्भाव वाढला असून येथील नागरिकांना या डांसामुळे साथीच्या रोगाची लागण होत असल्याचे माहे आक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पाईप लाइनद्वारे करण्यात येणा-या पाणीपुरवठा वाहिन्या अनेक ठिकाणी नादुरुस्त अवस्थेत असल्यामुळे जंतू पाईपलाईनमध्ये जावून नागरिकांच्या आरोग्यास धोका निर्माण होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, यामुळे शासनाने येथे डास प्रतिबंध योजना राबविण्याबाबत व नादुरुस्त पाणी पुरवठा वाहिन्या दुरुस्ती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (११-०५-२०१८) : (१) असे निदर्शनास आले नाही.

वाशिम जिल्ह्यातील नगरपरिषद क्षेत्रामध्ये भूमिगत गटार योजनेद्वारे सांडपाण्याची व्यवस्था केलेली असून कुठेही पाणी साचून रहात नाही. तसेच घनकचरा व्यवस्थापनाबाबत घरोघरी जाऊन घंटा गाडीद्वारे ओला व सुका कचरा विलगीकरण करून गोळा केला जातो व नियमित नाले सफाई करण्यात येत असून जंतूनाशकांची फवारणी करण्यात येते.

(२) व (३) हे खरे नाही.

- वाशिम जिल्ह्यातील नगरपरिषद क्षेत्रात पाणीपुरवठा करणाऱ्या पाईपलाईनमध्ये गळती आढळल्यास त्वरीत महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाला कळविण्यात येते. सदर यंत्रणा त्वरीत गळती दुरुस्त करून पाणीपुरवठा सुरळीत करण्यात येतो.
- वाशिम जिल्ह्यातील नगरपरिषद क्षेत्रात डासांचा प्रादुर्भाव होऊ नये म्हणून नियमित नालेसफाई व धूर फवारणी करण्यात येते.
- दरम्यान वाशिम जिल्ह्यातील वाशिम नगरपरिषदेच्या रु.५.१७२९ कोटी किंमतीच्या, कारंजा नगरपरिषदेच्या रु.५.७६२३ कोटी किंमतीच्या, रिसोड नगरपरिषदेच्या रु.३.५३५५ कोटी किंमतीच्या घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्पास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली. वाशिम जिल्ह्यातील उर्वरित नगरपरिषदांच्या घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्पांना जून, २०१८ पर्यंत प्रशासकीय मान्यता देण्याचे प्रस्तावित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मे.मॅर्रोथॉन ग्रूप यांनी एसआरए प्रकल्पाचे काम सुरु असताना महानगरपालिकेच्या वृक्ष प्राधिकरणाकडे नोंद असलेल्या वृक्षांची तोड करण्यात येत असल्याबाबत

(२९) १९६६० (०१-०१-२०१८). श्री.अशोक पाटील (भांडूप पश्चिम) : सन्माननीय मुख्यमंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भांडूप (प) गाव भांडूप (ता.कुर्ला) येथील भूमापक क्र.१६६ (पॅ), न.भू.क्र.-८७ (पै) या मिळकतीवर मे. मॅर्रोथॉन नेकस्टजन रियालिटी लि.यांनी नोंदणीकृत विकास करारनामा दिनांक १९ नोव्हेंबर, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास केला असून मे.मॅर्रोथॉन ग्रूप यांना वर नमूद मिळकतीचा विकास करण्याचे हक्क प्राप्त झाले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मे.मॅर्रोथॉन ग्रूप यांचे एसआरए प्रकल्पाचे काम सुरु असताना महानगरपालिकेच्या वृक्ष प्राधिकरणाकडे नोंद असलेल्या वृक्षांची तोड करण्यात येत असल्याचे दिनांक २५ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खर आहे काय,

(३) असल्यास, सदर विकासकावर संबंधित विभागाकडून कोणती कारवाई करण्यात आली आहे वा केलेल्या कारवाईची सद्यस्थिती काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१५-०५-२०१८) : (१) व (२) भांडूप (प) गाव भांडूप (ता.कुर्ला) येथील भूमापक क्र. १६६ (पॅ), न.भू.क्र.-८७ (पै) या मिळकतीवर झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेतर्गत प्रस्तावित इमारतीकरिता अग्निशमन वाहनाच्या आवागमनाच्या मार्गिकेमध्ये अडथळा ठरणाऱ्या वृक्षांची कापणी/पुनर्रोपण करण्याकरिता परवानगी मिळणेबाबतचा प्रस्ताव मे. किंगज बिल्डर्स आणि डेव्हलपर्स यांचेकडून प्राप्त झाला होता.

सदर प्रस्तावाच्या अनुषंगाने मे. किंगज बिल्डर्स आणि डेव्हलपर्स यांना वृक्ष प्राधिकरण समितीच्या दिनांक १६.११.२०१६ रोजीच्या ठरावानुसार, अग्निशमन वाहनाच्या आवागमनाच्या मार्गिकेमध्ये अडथळा करणारे १ वृक्ष कापणे, ६ वृक्ष पुनर्रोपित करणे व १ वृक्ष आहे तसेच ठेवण्याकरिता परवानगी देण्यात आली आहे.

(३) दिनांक २५ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास सदरहू जागेवर वृक्षतोड झाल्याबाबत कोणतीही तक्रार प्राप्त झालेली नसल्याने, सदर प्रकरणी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत कोणत्याही प्रकारची कारवाई करण्यात आलेली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे शहरातील (जि.पुणे) जल शुध्दीकरण केंद्र चालविण्याचे काम काळ्या यादीतील ठेकेदाराला देण्याबाबतचा प्रस्ताव

(३०) १०००७१ (०३-०१-२०१८). प्रा.(श्रीमती) मेधा कुलकर्णी (कोथरुड) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे शहरातील (जि.पुणे) खडकवासला पाणी पंपिंग स्टेशन, वारजे जलशुद्धीकरण व जुने वारजे जलशुद्धीकरण केंद्र व गणपती माथा पंपिंग स्टेशन तीन वर्षासाठी चालविणे व देखभाल दुरुस्तीचे काम वि.ए.टेक. वाबाग कंपनीला देण्याचा प्रस्ताव महानगरपालिकेमध्ये सादर करण्यात आल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पुणे महानगरपालिकेने सदर ठेकेदाराचा प्रस्ताव सादर केला आहे त्या ठेकेदाराला मैलापाणी शुद्धीकरण काम असमाधानकारक केल्यामुळे पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेने १० वर्षासाठी निविदा भरण्यास अपात्र ठरविले असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शहरातील जलशुद्धीकरण केंद्राच्या कामासाठी पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेच्या काळ्या यादीतील ठेकेदाराला काम देण्यासाठी पुणे महानगरपालिकेकडून कोणते निकष लावण्यात आले आहेत,

(४) असल्यास, याबाबत शासन स्तरावर कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (२१-०५-२०१८) : (१) होय खरे आहे.

(२) पिंपरी चिंचवड महानगरपालिकेने सदर ठेकेदारावर केलेली कारवाई मागे घेतील आहे.

(३) व (४) काळ्या यादीतील ठेकेदारास पुणे महानगरपालिकेमध्ये कोणत्याही निविदांमध्ये सहभाग दिला जात नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई महानगरपालिकेच्या अखत्यारितील वैद्यकीय महाविद्यालय आणि रुग्णालयातील सहा. प्राध्यापकांच्या आर्थिक भत्त्याबाबत

(३१) १००१५८ (०१-०१-२०१८). श्री.प्रकाश सुर्वे (मागाठाणे) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महानगरपालिकेच्या अखत्यारितील वैद्यकीय महाविद्यालय आणि रुग्णालयातील सहा.प्राध्यापकांच्या आर्थिक भत्त्याबाबत ठोस धोरण ठरविण्याचे निर्देश मुंबई उच्च न्यायालयाने माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान शासनास दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या निर्देशानुसार शासनाने धोरण ठरविले आहे काय,

(३) असल्यास, या धोरणाचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१५-०५-२०१८) : (१) सदर प्रकरणी मेडिकल प्रोफेसर्स वेलफेअर असोसिएशनने मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथे दाखल केलेल्या याचिका क्रमांक २८६०/२०१६ मध्ये मा.न्यायालयाने, डायनॅमिक अॅशुअर्ड करिअर प्रोग्रेशन योजना (DACP) बृहन्मुंबई

महानगरपालिकेतील सहाय्यक प्राध्यापक संवर्गातील कर्मचाऱ्यांना लागू करण्याबाबत महानगरपालिका धोरण ठरवू शकते असे नमूद केले आहे.

(२) व (३) सदर प्रकरणी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत धोरण ठरविण्यात आलेले नाही.

तथापि, महानगरपालिकेतील वैद्यकीय/दंत महाविद्यालयातील अध्यापकांचे नियत वयोमानानुसार निवृत्त होण्याचे वय ५८ वरून ६२ वर्षे करण्यात आले असल्याने, ते पदोन्नतीपासून वंचित राहू नये याकरिता त्यांना दर्जा पदोन्नती योजना लागू करण्यात आली आहे.

सदर अध्यापकांची ठराविक कालांतराची सेवा पूर्ण झाल्यानंतर त्यांना वाढीव अॅकडेमिक ग्रेड वेतनचा (AGP) फायदा देण्यात येतो.

सदर योजना बृहन्मुंबई महानगरपालिकेत दिनांक १७.१२.२०११ पासून राबविण्यात येत असून, ती केंद्र सरकारच्या डायनॅमिक अॅशुअर्ड करिअर प्रोग्रेशन योजनेशी मिळतीजुळती आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई, कोल्हापूर, कल्याण-डोंबिवलीसह सात महानगरपालिकांमधील घनकचरा व्यवस्थापनेबाबत

(३२) १००२३६ (०१-०१-२०१८). श्री.चंद्रदीप नरके (करवीर), श्री.सत्यजीत पाटील-सरुडकर (शाहूवाडी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई, कोल्हापूर, कल्याण-डोंबिवलीसह सात महानगरपालिकांमध्ये घनकचरा व्यवस्थापन व्यवस्थित झाले नसल्याचे नुकतेच माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कचऱ्याचे वर्गीकरण करण्यासाठी एकाही महानगरपालिकेने वेगवेगळ्या रंगाच्या पेट्या दिलेल्या नव्हत्या तर पुणे वगळता अन्य सगळ्याच महानगरपालिकांकडून घनकचऱ्यांची वाहतूक उघड्या वाहनातून केली जात असल्याचे कॅगच्या निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने सखोल चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले, तदनुसार शासन स्तरावर कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१९-०५-२०१८) : (१) हे खरे नाही.

(२) नियंत्रक व महालेखापरिक्षक (कॅग), भारत सरकार यांनी राज्यातील निवडक महानगरपालिका क्षेत्रातील नागरी घनकचरा व्यवस्थापनासंदर्भात कार्यव्ययी लेखा परिक्षण (परफॉर्मन्स ऑडीट) केले असून त्यांच्या प्रारूप अहवालात सदर बाबीचा उल्लेख आहे.

(३) उपरोक्त कार्यव्ययी लेखा परिक्षण (परफॉर्मन्स ऑडीट) च्या प्रारूप अहवालाच्या अनुषंगाने प्रधान महालेखाकार यांच्या कडील झालेल्या अंतिम बैठकीत (एक्झीट कॉन्फरन्स) चर्चा झालेली असून त्यानुषंगाने संबंधित महानगरपालिकांना आवश्यक कार्यवाही करण्यास्तव कळविण्यात आलेले आहे.

घनकचरा व्यवस्थापन नियम २०१६ नुसार स्वच्छ भारत अभियानातर्गत घनकचऱ्याचे १००% संकलन, जागीच विलगीकरण, वाहतूक व शास्त्रोक्त पध्दतीने प्रक्रिया करण्याबाबत शासनाने वेळोवेळी मार्गदर्शक सूचना दिल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मालवण (जि.सिंधुदुर्ग) नगरपालिकेमध्ये कार्यरत असलेल्या सफाई कर्मचाऱ्यांसाठी बांगीवाडा येथे उभारण्यात आलेले निवासस्थान धोकादायक असल्याबाबत

(३३) १००५२७ (०१-०१-२०१८). श्री.वैभव नाईक (कुडाळ) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मालवण (जि.सिंधुदुर्ग) नगरपालिकेमध्ये कार्यरत असलेल्या सफाई कामगार व कर्मचाऱ्यांसाठी बांगीवाडा येथे उभारण्यात आलेल्या दुर्बल घटक निवासस्थान धोकादायक असल्याचे नुकतेच माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त निवासस्थान तात्काळ खाली करण्याची नोटिस कर्मचाऱ्यांना बजावण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नगरपालिकेच्या कर्मचाऱ्यांची निवासाची पर्यायी व्यवस्था करण्यात आली नसल्यामुळे खोल्यांच्या शोधासाठी कर्मचाऱ्यांना वणवण करावी लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले, तदनुसार शासन स्तरावर कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१४-०५-२०१८) : (१) मालवण नगरपरिषदेच्या हद्दीतील बांगीवाडा येथील सफाई कामगारासाठी असलेली दुर्बल घटक निवासस्थान ही इमारत जीर्ण व धोकादायक बनल्याचे, पॉलिटेक्नीक कॉलेज, कोल्हापूर यांच्या स्ट्रक्चरल ऑडीट तपासणी अंती निदर्शनास आले आहे, ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) सदर इमारतीत राहणाऱ्या कर्मचाऱ्यांच्या जीवित्ताची सुरक्षा लक्षात घेता सदर इमारत धोकादायक ठरल्याचे नगरपरिषदेमार्फत कळवून तात्काळ रिकामी करण्यात आली आहे.

(३) सफाई कर्मचाऱ्यांना गैरसोय होऊ नये म्हणून नगरपरिषदेच्या समाजमंदिरात तसेच सफाई कर्मचाऱ्यांच्या सोईनुसार अन्यत्र त्यांना पर्यायी निवास व्यवस्था नगरपरिषदेमार्फत करण्यात आली आहे.

(४) सदर इमारतीमधील रहिवाश्यांची गैरसोय तातडीने दुर करण्यासाठी दुर्बल घटक इमारतीचे नवीन बांधकाम करण्याकरीता सर्वसमावेशक धोरणांनुसार खाजगी विकासकामार्फत प्रस्ताव मागविण्यात आले असून त्याची छाननी नगरपरिषद स्तरावर करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पंढरपूर (जि.सोलापूर) येथील तिर्थक्षेत्र या ठिकाणी असलेल्या बेशिस्त वाहतुक व्यवस्थेवर कारवाई करण्याबाबत

(३४) १०१३४९ (०३-०१-२०१८). श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पंढरपूर (जि.सोलापूर) येथील तिर्थक्षेत्र या ठिकाणी बेशिस्त वाहतुक व्यवस्था याबाबतची अंमलबजावणी, वाहन तळ, वाहतुक व्यवस्था, भर रस्त्यात होणारी वाहतुक वसुली याबाबत मा.न्यायालयाने संबंधित नगरपालिका व वाहतुक पोलीस प्रशासन यांना निर्देश दिले असल्याचे दिनांक १२ सप्टेंबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पंढरपूर नगरपालिका व वाहतुक विभाग यांचेकडून पंढरपूर शहरातील बेशिस्त वाहतुक व्यवस्था व भर रस्त्यात होणारी वाहनांची वसुली बंद होवून शिस्त लावण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१७-०५-२०१८) : (१) शहरातील या निर्धारित वाहनतळाव्यतिरिक्त रस्त्यावर उभ्या असणाऱ्या व वाहतुकीस अडथळा ठरणाऱ्या वाहनांवर कारवाई करण्याबाबतचे मौखिक आदेश मा. जिल्हा सत्र न्यायाधीश १, पंढरपूर यांनी पंढरपूर नगरपरिषद व पोलीस प्रशासनास दिले होते.

(२) पंढरपूर नगरपरिषदेने शहरात विविध ११ ठिकाणी पार्किंगची व्यवस्था केली आहे. याठिकाणी सन २०१७-२०१८ या वर्षासाठी पार्किंग फी वसुलीकरिता दि.३१.०५.२०१७ रोजी ई-निविदा प्रसिध्द करून दि.०१.०८.२०१७ पासून या कामाचा आदेश देण्यात आला आहे. निविदेतील अट क्र.५ नुसार शहरामध्ये भरणाऱ्या ४ यात्रेच्यावेळी निविदाधारकास कोणत्याही प्रकारची वसुली करता येणार नाही व अट क्र.१४ नुसार निविदाधारकाने नेमलेले कर्मचारी यांच्याकडे गणवेश व ओळखपत्र असणे आवश्यक आहे. तसेच, दरपत्रकाचा बोर्ड वाहनधारकांना दिसेल व वाचता येईल अशा ठिकाणी लावला पाहिजे, वरील सूचनांची अंमलबजावणी न केल्यास ठेकेदाराचा ठेका बंद करण्यात येईल, अशी तरतूद करण्यात आली आहे.

तसेच, नगरपालिकेने विहित केलेल्या पार्किंगच्या ठिकाणीच पार्किंग फी घेणे बंधनकारक आहे. शहरात दर्शनासाठी येणाऱ्या वाहन धारकासाठी रस्त्यावर वाहने पार्किंग करू नयेत व नगरपालिकेने विहित केलेल्या पार्किंगच्या ठिकाणीच वाहने उभी करावीत. रस्त्यावर वाहने उभी केल्यास कायदेशीर कारवाई केली जाईल, अशा प्रकारचे डिजिटल बोर्ड नगरपरिषदेने विविध ठिकाणी लावलेले आहेत.

पंढरपूर शहर हद्दीमध्ये रस्त्यावर वाहने उभी केल्यास पोलीस विभागामार्फत कायदेशीर कारवाई केली जाते. यासाठी रहदारीस अडथळा ठरणाऱ्या वाहनांवर कारवाई करण्यासाठी नगरपरिषदेने स्वनिधीतून ४० जामर पोलीस विभागाला उपलब्ध करून दिले आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पंढरपूर (जि.सोलापूर) येथील नगरपालिका हद्दीतील झोपडपट्टीधारकांना व पूर रेषेतील घरांना
प्रधानमंत्री आवाज योजनेतर्गत घरकुल देण्याबाबत**

(३५) १०१३५४ (०३-०१-२०१८). श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पंढरपूर (जि.सोलापूर) येथील नगरपालिका हद्दीतील झोपडपट्टीधारकांना व पूर रेषेतील घरांना प्रधानमंत्री आवास योजनेतर्गत घरकुल देण्याची मागणी येथील रहिवासी यांनी पंढरपूर नगरपालिका प्रशासनाकडे दिनांक १० नोव्हेंबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास केली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या झोपडपट्ट्या अधिनियम सन २००५ नुसार संरक्षित असून व पूर रेषेत असणाऱ्या झोपड्यांमध्ये नदीचे पाणी शिरण्याचे प्रकार अनेक वेळा घडत असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या झोपडपट्टीतील नागरिकांना प्रधानमंत्री योजनेतर्गत घरे मिळणेबाबत नगरपालिका प्रशासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१७-०५-२०१८) : (१) हे खरे आहे.

(२) मागील दोन वर्षांत असे निदर्शनास आले नाही. मात्र याआधी पूर आला असता असे घडले होते.

(३) केंद्र शासन व राज्य शासन यांच्या संयुक्तविद्यमाने प्रधानमंत्री आवास योजने अंतर्गत पंढरपूर नगरपरिषदेमार्फत ४७६८ इतके घरकुले देण्याचे उद्दीष्ट ठेवण्यात आले आहे. नगरपरिषदेने शहरातील घोषित २२ व अघोषित १ अशा २३ झोपडपट्ट्यांचे सर्वेक्षण व लाभार्थ्यांची यादी निश्चित करून १ ते ४ घटकांपैकी घटक क्र. १ व ३ साठी अनुक्रमे १२०४ व ११५२ अशा एकूण २३५६ घरे शहरातील स.नं.१७/ब या नगरपरिषदेच्या मालकीच्या मोकळ्या भूखंडावर बांधणेस मंजूरी मिळण्यासाठी दोन सविस्तर प्रस्ताव दि. २३.११.२०१७ रोजी जिल्हाधिकारी, सोलापूर यांच्यामार्फत म्हाडा, पुणे यांच्याकडे सादर केला होता. सदर प्रस्तावाच्या छाननीनंतर राज्यस्तरीय मंजूरी व संनियंत्रण समितीच्या नवव्या बैठकीमध्ये एकूण २०९२ घरकुलांच्या प्रकल्प अहवालास मंजूरी देऊन केंद्रस्तरीय मंजूरी व संनियंत्रण समितीच्या मंजूरीसाठी प्रस्ताव सादर करण्यात आला होता. सदर प्रस्तावास केंद्रस्तरीय मंजूरी व संनियंत्रण समितीची दि. २६.३.२०१८ रोजी मान्यता प्राप्त झाली आहे. यात पूररेषेतील झोपडपट्टीतील नागरिकांचा समावेश आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पंढरपूर (जि.सोलापूर) येथील तिर्थक्षेत्राचा सर्वांगीण विकास होण्यासाठी

कॅनडा शासन निधी देणार असल्याबाबत

(३६) १०१३५६ (०३-०१-२०१८). श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पंढरपूर (जि.सोलापूर) येथील तीर्थक्षेत्राचा सर्वांगीण विकास होण्यासाठी कॅनडा शासन सुमारे २ हजार कोटी रूपये निधी देणार असल्याचे दिनांक ०४ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पंढरपूर तीर्थक्षेत्राचा विकास करण्याकरिता कॅनडा शासनाने जाहीर केलेला २ हजार कोटी निधी हा कर्ज स्वरूपात असणार काय, तसेच यावरील व्याज किती असणार याबाबत शासनाने भूमिका स्पष्ट केली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, पंढरपूर तीर्थक्षेत्रातील विकास कामाचा आराखडा प्रशासनाने वा शासनाने तयार केला आहे काय तसेच कॅनडा शासनाकडून हा निधी कधीपर्यंत मिळणार आहे,
- (४) असल्यास, पंढरपूर तीर्थक्षेत्राचा कॅनडा शासनाकडून २ हजार कोटींचा शहर विकास निधी मिळणेबाबत स्थानिक प्रशासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (११-०५-२०१८) : (१), (२), (३) व (४) पंढरपूर तीर्थक्षेत्राला स्मार्ट तीर्थक्षेत्र (Smart Pilgrimage) करण्यासाठी कॅनडा शासनाने स्वतःहून सहकार्य देवू केले आहे. यासंदर्भात कॅनडा देशाच्या मुंबईस्थित वाणिज्य दुतावास अधिकाऱ्यांसोबत दि.२२.९.२०१७ रोजी व दि.३.१०.२०१७ रोजी बैठका संपन्न झाल्या आहेत. कॅनडा शासनाच्या तज्ञ व्यक्तींमार्फत सर्वेक्षण करून स्मार्ट तीर्थक्षेत्राबाबतचा प्रकल्प अहवाल तयार करून तो सादर करण्याबाबतचा दि.२२.९.२०१७ रोजीच्या बैठकीमध्ये कॅनडा शासनाकडून सादर करण्यात आलेला प्रस्ताव मान्य करण्यात आला आहे. कॅनडा सरकार, मंदीर समिती व नगरपरिषद यांच्यामध्ये अद्याप कोणताही करार झालेला नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सांगली, मिरज कुपवाड (जि.सांगली) महानगरपालिकेने अर्थसंकल्पामध्ये प्रतिवर्षी २५ % निधी घनकचरा व्यवस्थापनावर खर्च करण्याबाबत

- (३७) १०१४२७ (०१-०१-२०१८). श्री.धनजंय (सुधीर) गाडगीळ (सांगली) :** सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) सांगली, मिरज कुपवाड (जि.सांगली) महानगरपालिकेने अर्थसंकल्पामध्ये प्रतिवर्षी २५ % निधी घनकचरा व्यवस्थापनावर खर्च करण्याबाबत हरित न्यायालयाने सुचना केलेल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
 - (२) असल्यास, आतापर्यंत किती निधी महानगरपालिकेने घनकचरा व्यवस्थापनावर खर्च केला आहे,
 - (३) तसेच, महानगरपालिकेने हा निधी इतर ठिकाणी खर्च केला असल्यास, या प्रकरणी चौकशी करून संबंधीतावर कारवाई करण्यात येणार आहे काय,
 - (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेन्द्र फडणवीस (१९-०५-२०१८) : (१) हे खरे नाही.

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई यांच्या निर्देशाच्या अनुषंगाने सांगली-मिरज-कुपवाड महानगरपालिकेने सांडपाणी व्यवस्थापन व नागरी घनकचरा व्यवस्थापनासाठी प्रत्येक वर्षी एकूण भांडवली खर्चापैकी २५% निधीची तरतूद करून सदर निधी खर्च करण्याबाबत दिनांक २५ फेब्रुवारी, २०१५ रोजी ठराव संमत केलेला आहे.

मा.राष्ट्रीय हरित न्यायाधिकरण, खंडपीठ, पुणे यांनी अर्ज क्र. ११५/२०१४ च्या अनुषंगाने दिनांक २६ मार्च, २०१५ रोजीच्या सुनावणी दरम्यान सांगली, मिरज कुपवाड (जि.सांगली) महानगरपालिकेच्या उपरोक्त ठरावाचा केवळ उल्लेख केलेला आहे.

(२) उपरोक्त ठरावानुसार सांगली-मिरज-कुपवाड महानगरपालिकेने सांडपाणी व्यवस्थापन व नागरी घनकचरा व्यवस्थापनासाठी प्रत्येक वर्षी एकूण भांडवली खर्चापैकी २५% निधीची तरतूद केलेली आहे. त्यामध्ये घनकचरा व्यवस्थापनावर खालील प्रमाणे खर्च झालेला आहे.

सन २०१५-१६	-	रुपये ११,९३,३३०
सन २०१६-१७	-	रुपये ४,६०,०१३
सन २०१७-१८	-	रुपये ७९,२१,७०७

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई पब्लिक स्कूल सोबतच महानगरपालिकेकडून चालविल्या जाणाऱ्या
इंग्रजी माध्यमांच्या शाळांमध्ये शिक्षकांची पदे रिक्त असल्याबाबत**

(३८) १०१८८० (०१-०१-२०१८). श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुलांच्या भविष्यासाठी इंग्रजी माध्यमांच्या शाळेत जाणाऱ्या विद्यार्थ्यांना उत्तम शाळांचा पर्याय देण्यासाठी मुंबई पब्लिक स्कूलमध्ये शिकणाऱ्या सुमारे २६ हजारांहून अधिक विद्यार्थी असलेल्या शाळांमध्ये ५९ टक्के म्हणजे ९३३ शिक्षकांची कमतरता भासत असून, मुंबई पब्लिक सोबतच महानगरपालिकेकडून चालविल्या जाणाऱ्या इंग्रजी माध्यमांच्या शाळेतील ३५ हजार विद्यार्थी असलेल्या शाळांमध्ये ४४३ म्हणजे ३५ टक्के शिक्षकांची आवश्यकता असल्याची माहिती मुंबई महानगरपालिकेच्या शिक्षण समितीच्या सदस्यांनी माहे ऑगस्ट, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान दिली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शिक्षकांची अपूरी संख्या असल्यामुळे विद्यार्थ्यांचे नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत, त्यानुसार पुरेसे शिक्षक उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१४-०५-२०१८) : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या शिक्षण विभागाकडून इंग्रजी माध्यमाच्या शाळा व मुंबई पब्लिक स्कुल (इंग्रजी) शाळा चालविल्या जातात.

माहे सप्टेंबर २०१७ च्या पटसंख्येनुसार इंग्रजी माध्यमाच्या शाळांमध्ये ३१५ शिक्षकांची आवश्यकता असल्याचे व मुंबई पब्लिक स्कुल (इंग्रजी) शाळांमध्ये २१० शिक्षकांची आवश्यकता असल्याचे आढळून आल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

(२) विद्यार्थ्यांचे नुकसान होऊ नये याकरिता माहे ऑगस्ट २०१७ मध्ये, इतर माध्यमांमध्ये अतिरिक्त ठरलेल्या उच्चशिक्षित शिक्षकांचे समायोजन बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत करण्यात आले आहे.

(३) व (४) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या शिक्षण विभागामध्ये कार्यरत असलेल्या शिक्षकांचे बिंदुनामावली अद्ययावत करण्याचे काम प्रगतीपथावर असून, सदर काम पूर्ण झाल्यानंतर महानगरपालिकेमार्फत आवश्यक असलेल्या प्रवर्गातील शिक्षकांची भरती तातडीने करण्यात येणार आहे.

मुंबईच्या पवई तलावात भगवान गौतम बुध्दांचा १२५ फुटांचा पुतळा उभारण्याबाबत

(३९) १०१८९६ (०१-०१-२०१८). श्री.नसीम खान (चांदिवली) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हैद्राबादच्या हुसेन सागर तलावात भगवान गौतम बुध्दांचा १२५ फुटांचा पुतळा आहे त्याच धर्तीवर मुंबईच्या पवई तलावातही भगवान गौतम बुध्दांचा १२५ फुटांचा पुतळा उभारण्यासाठी तातडीने कार्यवाही करण्यात येईल असे आश्वासन तत्कालीन आयुक्त, महानगरपालिका यांनी माहे जून, २०१४ मध्ये वा त्या दरम्यान दिले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी ३ वर्षे पूर्ण होऊनही अद्याप मुंबई महानगरपालिकेकडून जमीन हस्तांतरित करण्याकरीता विलंब होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासन याबाबत चौकशी करून जमीन हस्तांतरणासाठी कोणती कार्यवाही करणार वा करित आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१५-०५-२०१८) : (१) पवई तलावात भगवान गौतम बुध्दांचा पुतळा बसविण्याबाबतची व्यवहार्यता तपासून इतर शासकीय खाते, पर्यावरण विभाग, वन विभाग, पुरातन जतन विभाग व वेट लॅण्ड अॅक्ट इत्यादींचे मत आजमावून तारतम्य अहवाल बनविण्याचे प्रतिपादन आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांनी केले होते.

(२), (३) व (४) पर्व तलाव हे निषिद्ध क्षेत्र प्रस्तावित मुंबईच्या विकास आराखड्यामध्ये पुरातत्व जतन वास्तुमध्ये दाखल करण्यात आले आहे.

मा.सर्वोच्च न्यायालयातील याचिका क्रमांक एसएलपी ८५१९/२००६ मध्ये दिनांक १८.०१.२०१३ रोजी, कोणत्याही सार्वजनिक वापर असलेल्या ठिकाणी सार्वजनिक रस्त्यावर, मुख्य रस्त्याच्या कडेच्या मार्गिकेवर कोणाचाही पुतळा उभारण्यासाठी तसेच राज्य सरकारने पुढील आदेश मिळेपर्यंत कोणतीही वास्तु बांधकामासाठी परवानगी देऊ नये असे आदेशित केले आहे.

तसेच, सदर आदेशाचे काटेकोरपणे पालन केल्याची खातरजमा राज्याचे मुख्य सचिव/प्रशासन यांनी करावी असे आदेशात नमूद केले आहे.

**कल्याण-डोंबिवली (जि.ठाणे) महानगरपालिकेने जप्त केलेल्या मालमत्ता
विकण्याची नोटीस प्रसिध्दीस दिल्याबाबत**

(४०) १०४७५१ (०३-०४-२०१८). श्री.संजय सावकारे (भुसावळ) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण-डोंबिवली (जि.ठाणे) महानगरपालिका यांनी दिनांक २५ नोव्हेंबर, २०१७ रोजी दै.सकाळमध्ये प्रसिद्ध केलेल्या जाहिरातीनुसार जप्त केलेल्या मालमत्ता विकण्याची नोटीस प्रसिध्दीस दिली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जाहिरातीच्या अनुषंगाने किती मालमत्ता विकून मालमत्ता कराची वसुली करण्यात आली आहे,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मालमत्ता कर वसुलीसाठी शासन कोणती कार्यवाही करणार वा करित आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१०-०५-२०१८) : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) • रिलायन्स कंपनीच्या एकूण ३६ मोबाईल टॉवर मिळकतीकडून व्याजासह येणे रक्कम रु.१०.५२ कोटी वसुली करण्याकरिता जाहीर लिलावाने विक्री करण्याकरिता दि.२५.११.२०१७ रोजी जाहीर सूचना दै.सकाळ, दै.नवशक्ती व दै.आपले महानगर या वृत्तपत्रांमध्ये प्रसिद्ध करण्यात आली. त्यानुसार लिलावाचा दि.०५.१२.२०१७ असा होता.

• मा.उच्च न्यायालयात रिट पिटीशन क्र १३८११/२०१७ दाखल असल्याने व दि.७.१२.२०१७ पर्यंत लिलावास स्थगिती देण्यात आली असल्याने लिलाव प्रक्रिया स्थगित करण्यात आली.

• मा.उच्च न्यायालयाने दि.८.१२.२०१७ रोजी सदरचा दावा योग्य त्या खंडपीठाकडे वर्ग केला असून, पुढील सुनावणी दि.१९.०७.२०१८ रोजी ठेवण्यात आली आहे.

• मा.उच्च न्यायालयाने कारवाईस स्थगिती दिल्याने व सदरचा स्थगन आदेश आजमितीसही लागू असल्याने वसुलीची कारवाई करता आलेली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नवी मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातील अनधिकृत बांधकामे,
अतिक्रमणांवर कारवाई करण्याबाबत**

(४१) १०४७९७ (१९-०४-२०१८). अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), कॅप्टन आर.तमिल सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), श्रीमती मंदा म्हात्रे (बेलापूर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नवी मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातील अनधिकृत बांधकामे, अतिक्रमणांवर कारवाई करण्यात येत असून ज्या हॉटेल्स, लॉजिंग, बोर्डिंग यांनी अग्निशमन विभागाचा ना हरकत दाखला घेतलेला नाही त्यांचे पाणी व वीज पुरवठा खंडित करण्याचे निर्देश महानगरपालिका आयुक्तांनी माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्या दरम्यान दिले असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यानुसार किती विभागातील अनधिकृत बांधकामे व अतिक्रमणांवर कारवाई करण्यात आलेली आहे,

(३) असल्यास, अग्निशमन विभागाचा ना हरकत दाखला किती हॉटेल्स, लॉजिंग, बोर्डिंग यांनी घेतला नाही व त्यांच्यावर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (१०-०५-२०१८) : (१) व (२) हे खरे आहे.

• नवी मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रात अनधिकृत बांधकाम असल्याचे आढळून आल्याने १९९ व्यवसाय धारकांना एमआरटीपी अॅक्ट, १९६६ मधील कलम ५३(१) अन्वये नोटीसा बजावून ८३ व्यवसाय धारकांवर बांधकाम निष्कासनाची कारवाई करण्यात आलेली आहे.

(३) हॉटेल व लॉजिंग व्यवसायाच्या ठिकाणी विभागस्तरावर प्रत्यक्ष तपासणी करून अग्निसुरक्षिततेच्या दृष्टीकोनातून एकूण ३३१ व्यवसाय धारकांपैकी २८ व्यवसाय धारकांवर महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना अधिनियम २००६ नुसार कार्यवाही करण्यात आलेली असून त्यापैकी ११ व्यवसाय धारकांवर अधिनियमातील नमूना कलम ८ (२) व नियम ११ (१) या नियमाखाली विद्युत व पाणीपुरवठा खंडित करण्याचे आदेश महानगरपालिकेने दिलेले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई शहर व उपनगरातील संक्रमण शिबिरातील पर्यायी निवासस्थाने मूळ रहिवाश्यांकडून
विकत घेतलेल्या रहिवाश्यांच्या नावे करण्यासाठी धोरण ठरविण्याबाबत**

(४२) १०५२३० (०३-०४-२०१८). श्री.संजय सावकारे (भुसावळ), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन) : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई शहर व उपनगरातील संक्रमण शिबिरातील पर्यायी निवासस्थाने मूळ रहिवाश्यांकडून विकत घेतलेल्या रहिवाश्यांच्या नावे करण्यासाठी धोरण ठरविण्यासाठी दिनांक ०९ जानेवारी,

२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मा.गृहनिर्माण मंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली मंत्रीमंडळाची उपसमिती नियुक्त करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर उपसमितीच्या आजतागायत किती बैठका पार पडल्या आहेत,

(३) असल्यास, सदरहु उपसमितीने आपला अहवाल शासनास सादर केला आहे काय,

(४) असल्यास, अहवालातील शिफारसीचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे आणि मुंबई शहर व उपनगरातील संक्रमण शिबिरातील पर्यायी निवासस्थाने मूळ रहिवाश्यांकडून विकत घेतलेल्या रहिवाश्यांच्या नावे करण्याबाबत शासनाकडून कोणता धोरणात्मक निर्णय घेण्यात आला वा येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. प्रकाश महेता (१९-०५-२०१८) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर समितीच्या आजतागायत दि. ०९.०३.२०१७ व दि. ०१.११.२०१७ रोजी अशा दोन बैठका पार पडल्या आहेत.

(३) होय.

(४) संक्रमण शिबिरातील अनधिकृत /घुसखोर रहिवाशांचे खालीलप्रमाणे तीन वर्ग तयार करण्यात आलेले आहेत:-

अ) मूळ रहिवाशी यांना संक्रमण शिबिरामध्ये स्थानांतरण करण्यात आले- वर्ग-१

ब) अशा प्रकारचे रहिवाशी ज्यांनी Power of attorney किंवा तत्सम प्राधिकार पत्राद्वारे मूळ रहिवाशांकडून संक्रमण शिबिरातील गाळ्यांचा हक्क घेतला आहे. -वर्ग-२

क) अशाप्रकारचे घुसखोर रहिवाशी ज्यांनी म्हाडाच्या संक्रमण शिबिरातील गाळ्यांचा ताबा घेतला आहे इ.-वर्ग-३

वरीलप्रमाणे ३ वर्गवारीतील घुसखोरांना नियमित करावे वा सामावून घेण्यात यावे किंवा कसे, याबाबतचे धोरण सध्या शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नवी मुंबई कोपरखैरणे परिसरात सुसज्ज व सर्व सोयी-सुविधा
असलेले रुग्णालय उभारण्याबाबत**

(४३) १०५४३८ (१८-०४-२०१८). श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.वैभव पिचड (अकोले) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नवी मुंबईतील कोपरखैरणे येथील माता-बाल रुग्णालयाची इमारत अतिथोकादायक बनली असल्याने सदर रुग्णालय सन २०१५ मध्ये बंद करण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, माता-बाल रुग्णालय बंद झाल्याने त्या संपूर्ण परिसरातील नागरिकांना औषधोपचारासाठी वाशी येथील संदर्भ रुग्णालयात जावे लागते, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, वाशी येथील रुग्णालयात रुग्णांची संख्या वाढल्याने हजारो रुग्णांना वैद्यकीय उपचार मिळत नाहीत त्यामुळे कोपरखैरणे येथे सर्व सोयी-सुविधांनी सुसज्ज असे रुग्णालय उभारण्यात यावे म्हणून स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे डिसेंबर, २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान मा.मुख्यमंत्री महोदयांना निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त निवेदनाच्या अनुषंगाने काणती कार्यवाही करण्यात आली आहे वा येत आहे,
- (५) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. देवेंद्र फडणवीस (१०-०५-२०१८) :** (१) व (२) • सदर रुग्णालयाच्या इमारतीचे संरचनात्मक लेखा परीक्षण करून इमारत नादुरुस्त झाल्याचा व सार्वजनिक वापरास असुरक्षित असल्याचा अहवाल प्राप्त झाल्याने सन २०१५ मध्ये सदर रुग्णालय बंद करण्यात आले आहे.
- कोपरखैरणे येथे माथाडी हॉस्पिटल व लायन्स क्लबचे हॉस्पिटल रुग्णांना अल्प दरात सेवा पुरवितात. तसेच वाशी येथे महानगरपालिकेचे प्रथम संदर्भीय रुग्णालय असून रुग्णांना मोठे आजार, ऑपरेशन्ससाठी तेथे जावे लागते, ही वस्तुस्थिती आहे.
- (३) हे खरे नाही.
- (४) सदर रुग्णालयाच्या इमारत दुरुस्तीचा प्रस्ताव माहे फेब्रुवारी, २०१७ मध्ये महासभेसमोर प्रशासकीय मान्यतेसाठी सादर केले असता, महासभेने सदरचा प्रस्ताव परत पाठविला. तद्नंतर ऑक्टोबर २०१७ मध्ये पुन्हा सादर केले असता, महासभेने सदर प्रस्ताव नामंजूर केला.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील नगरपालिका क्षेत्रात १९९७ पासून कार्यरत असणारे प्रकल्प अधिकारी व समूह संघटित याना नगरपरिषदेच्या सेवेत सामावून घेण्याबाबत

- (४४) १०७९७७ (१४-०४-२०१८).** डॉ.अनिल बोंडे (मोर्शी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यातील नगरपालिका क्षेत्रात १९९७ पासून कार्यरत असणारे प्रकल्प अधिकारी व समूह संघटित यांना नगरपरिषदेच्या सेवेत सामावून घ्यावे अशी मागणी सदर लोकप्रतिनिधींनी मा.मुख्यमंत्री यांचेकडे दिनांक २ सप्टेंबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास केली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मागील १६ वर्षांपासून सुवर्ण जयंती शहरी रोजगार योजना, राज्य नागरी उपजीविका अभियान व सध्याची दीनदयाळ उपाध्याय अंत्योदय योजना या योजनेत सलग काम करित असतानाही या प्रकल्प अधिकारी व समूह संघटिका यांना दिनांक १२ मे, २०१७ पासून वेतन देणे बंद करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, हे प्रकल्प अधिकारी व समूह संघटिका सन २००२ पासून मानधन तत्वावर कंत्राटी पद्धतीने सलग सेवा देत असतानाही त्यांना नगरपरिषद सेवेत सामावून न घेण्याची कारणे काय आहेत,

- (४) असल्यास, शासनाने या प्रकरणी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (११-०५-२०१८) : (१) होय.

(२) हे खरे नाही. शासन निर्णय दि. १२ मे, २०१७ अन्वये राज्यातील २०६ शहरात राबविण्यात येणारे राज्य नागरी उपजिविका अभियान स्थगित करून केंद्र शासन पुरस्कृत दिनदयाळ अंत्योदय योजना-राष्ट्रीय नागरी उपजिविका अभियान राबविण्यात येत आहे. या अभियानांतर्गत कार्यरत कंत्राटी कर्मचारी यांना दि.१२ मे, २०१७ पासूनचे वेतन अदा करण्याच्या सूचना संबंधित नागरी स्वराज्य संस्थांना दिल्या आहेत.

(३) सुवर्ण जयंती शहरी रोजगार योजनांतर्गत कार्यरत समुह संघटक व सहायक प्रकल्प अधिकारी यांचे समावेशन नागरी उपजिविका अभियानात केले होते. सदर समुह संघटक व सहायक प्रकल्प अधिकारी यांची दिनदयाळ अंत्योदय योजना- राष्ट्रीय नागरी उपजिविका अभियान अंतर्गत कर्मचारी यांची नियुक्ती केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार कंत्राटी तत्वावर केलेली आहे. तसेच सदर कर्मचारी शासकीय सेवेत समावेशन करण्याची मागणी करू शकणार नाहीत ही बाब स्पष्टपणे शासन निर्णय दिनांक २८.०८.२०१४ व दिनांक ३१.१०.२०१७ मध्ये नमूद केलेली आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

डॅंग्यू, हिवताप (मलेरिया) आदी सार्थींच्या आजारांनी वर्षभरात ठिकठिकाणी

तब्बल २१ जणांचा मृत्यू झाल्याबाबत

(४५) १०९०७६ (१८-०४-२०१८). श्री.नरेंद्र पवार (कल्याण पश्चिम), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डॅंग्यू, हिवताप (मलेरिया) आदी सार्थींच्या आजारांनी वर्षभरात ठिकठिकाणी तब्बल २१ जणांचा मृत्यू झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सार्थींच्या आजारामुळे दगावलेल्यांपैकी महानगरपालिका क्षेत्रात १३ जणांचा समावेश होत असून त्यातील १० जण डॅंग्यू आणि मलेरियाने मृत्युमुखी पडले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, ठाणे महानगरपालिकेसह कल्याण डोंबिवली, भिवंडी, मीरा-भाईंदर, उल्हासनगर अंबरनाथ, किशोर PHC बदलापूर, टेंभा, पडघा, शेंद्रून या ठिकाणी डॅंग्यूच्या साथीमध्ये ३२० विचित्र तापाच्या रुग्णांचा समावेश आढळून आला असून दहिवली पाडा येथे २ जणांचा मृत्यू झाला तसेच ठाणे कोपरी १ डॅंग्यूने व मानपाडा येथे १ मलेरियाने, तसेच कल्याण डोंबिवली येथे १ डॅंग्यूने असे मृत्यू झाले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासन स्तरावर कोणती उपाययोजना करण्यात आली वा येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (११-०५-२०१८) : (१) अंशतः खरे आहे.

सन २०१७ मध्ये डॅंग्यू व हिवताप यामुळे एकूण ८० जणांचा मृत्यू झाला आहे.

(२) सन २०१७ मध्ये राज्यातील सर्व महानगरपालिका अंतर्गत डॅंग्यू या आजाराने ३२ व हिवतापामुळे ६ अशा रितीने एकूण ३८ रुग्णांचा मृत्यू झाला आहे.

(३) अंशतः खरे आहे.

• ठाणे जिल्हयातील महानगरपालिका क्षेत्रात डॅंग्यूचे ३९१ रुग्ण आढळून आले त्यापैकी कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रात १ जणाचा मृत्यू झाला आहे.

• उर्वरित ठाणे जिल्हयातील क्षेत्रात डॅंग्यूचे ६१ रुग्ण आढळून आले असून अंबरनाथ नगरपालिका क्षेत्रात २ जणांचा मृत्यू झाला आहे.

• ठाणे जिल्हयात विचित्र तापाची कोणतीही साथ आढळून आलेली नाही.

• शेंद्रुण (दहीवली पाडा) ता. शहापूर येथे तापामुळे २ जणांचा मृत्यू झाला तसेच ठाणे कोपरी येथे १ संशयीत डॅंग्यू आजाराने मृत्यू झाला तथापि मानपाडा येथे मलेरिया मुळे कोणाचाही मृत्यू झालेला नाही.

(४) महानगरपालिका व नगरपालिकामार्फत खालील प्रतिबंधात्मक व उपचारात्मक उपाययोजना करण्यात येतात.

- आरोग्य कर्मचाऱ्यांमार्फत नियमित ताप सर्वेक्षण
- साथरोगाचे दैनंदिन सर्वेक्षण
- कीटकजन्य आजारासाठी कीटकशास्त्रीय सर्वेक्षण.
- उपचारासाठी आवश्यक औषधांची पुरेशी उपलब्धता.
- सार्वजनिक आरोग्य संस्थंमध्ये उपचारांची सुविधा.
- निदानसाठी प्रयोगशाळा सुविधा.
- आंतर विभागीय समन्वय.
- कीटकजन्य आजारासाठी एकात्मिक कीटक व्यवस्थापन.
- साथरोग व प्रतिबंधक व नियंत्रणासाठी राज्यस्तरीय तांत्रिक समितीची स्थापना.
- डासोत्पत्ती रोखण्यासाठी लोकसहभाग.
- साथरोग संदर्भात जनतेचे आरोग्य शिक्षण.
- साथरोग उद्रेकाचा प्रभावी व्यवस्थापनासाठी जिल्हा पातळीवर शीघ्र प्रतिसाद पथके कार्यरत.
- राज्यात डॅंग्यू विषाणूजन्य तापाच्या निदानासाठी ४० ठिकाणी शासनमान्य संस्था (सेंटिनल सेंटर्स) कार्यरत. (ठाणे जिल्हयासाठी सामान्य रुग्णालय, ठाणे) तर राष्ट्रीय विषाणू विज्ञान संस्था, पुणे येथेही निदानाची व्यवस्था आहे.

- डॅंग्यू निदान चाचणीसाठी खाजगी प्रयोगशाळा व रुग्णालये यांनी रु.६००/- पेक्षा जास्त शुल्क आकारू नये यासाठी शासन निर्णय निर्गमित.
 - राष्ट्रीय डॅंग्यू व हिवताप दिवस हे विविध उपक्रमांद्वारे साजरा केले जातात.
 - दरवर्षी जून (हिवताप विरोधी) व जुलै (डॅंग्यू विरोधी) महिना म्हणून साजरा केला जातो.
 - दरवर्षी ऑगस्ट मध्ये शालेय डॅंग्यू जागृती मोहिम राबविण्यात येते.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील बहुसंख्य नगरपालिका शिक्षण मंडळाच्या निवडणूका
मागील अनेक वर्षांपासून प्रलंबित असल्याबाबत**

(४६) १०९१५८ (१९-०४-२०१८). श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील बहुसंख्य नगरपालिका शिक्षण मंडळाच्या निवडणूका मागील अनेक वर्षांपासून प्रलंबित आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, नगरपालिका शिक्षण मंडळाच्या निवडणूका घेण्याबाबत शासनाचे धोरण काय आहे,
- (३) असल्यास, मूळ कायद्यानुसार लोकनियुक्त शिक्षण मंडळ अस्तित्वात नसतांना नगरपालिकेच्या नगराध्यक्षांकडे स्वाक्षरीचे अधिकार देण्याबाबत शासन विचाराधीन आहे काय,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (११-०५-२०१८) : (१) व (२) मुंबई शहर प्राथमिक शिक्षण, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण, हैद्राबाद सक्तीचे प्राथमिक शिक्षण आणि मध्य प्रदेश प्राथमिक शिक्षण निरसन अधिनियम, २०१३ नुसार उक्त अधिनियमान्वये यापूर्वी गठीत केलेली शिक्षण मंडळे विसर्जित करण्यात आली आहेत. सदर निरसन अधिनियम लागू करतेवेळी जी शिक्षण मंडळे गठीत झाली होती ती त्यांची मुदत संपेपर्यंत कार्यरत राहणार आहेत.

यामुळे नगरपालिका शिक्षण मंडळाच्या निवडणूका घेण्याचा अथवा प्रलंबित राहण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

- (३) व (४) शालेय शिक्षण विभाग शासन निर्णय दिनांक ३१.१२.२०१३ अन्वये महानगरपालिका आयुक्त व मुख्याधिकारी नगरपालिका यांना विविध शाळांबाबत कार्यवाही करता सक्षम अधिकारी घोषित केले आहे.

शिक्षण विषयक अधिकार व जबाबदाऱ्या नगराध्यक्ष यांना देण्याबाबत प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन नाही.

लाड-पागे समितीच्या शिफारशीवरून नांदेड महानगरपालिकेत सफाई कामगार पदाऐवजी लिपिक पदावर नियुक्ती झाल्याबाबत

(४७) ११०१७९ (१९-०४-२०१८). श्री.प्रतापराव पाटील चिखलीकर (लोहा) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लाड-पागे समितीच्या शिफारशीवरून नांदेड महानगरपालिकेत सफाई कामगार पदाऐवजी लिपिक पदावर नियुक्ती झाल्याचे प्रकरण नुकतेच माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, लाड-पागे समितीच्या शिफारशीनुसार सफाई कामगारांच्या सेवानिवृत्ती, स्वेच्छानिवृत्ती, अपंगत्व किंवा मृत्यूनंतर त्यांच्या वारसास थेट नियुक्ती देण्याचे शासनाचे धोरण असतांना सफाई कामगारांच्या रिक्त झालेल्याच जागेवर ही नियुक्ती करण्याची अट असतांना नांदेड महानगरपालिकेत सन २०१० मध्ये ९ जणांना थेट लिपिक पदावर नियुक्ती दिल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, लाड-पागे समिती शिफारशीच्या नियुक्त्यांमध्ये अनियमितता व गैरव्यवहार झाल्याप्रकरणाची सखोल चौकशी करून अवैधरित्या नियुक्त्या करण्यास जबाबदार असणाऱ्याविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (०९-०५-२०१८) : (१) व (२) • लाड पागे समितीच्या शिफारशीवरून सन २००९ ते २०१० मध्ये नांदेड-वाघाळा महानगरपालिकेत ९ सफाई कामगारांच्या वारसांना लिपिक पदावर नियुक्त्या दिलेल्या आहेत.

• शासन परिपत्रक, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग दिनांक २१.१०.२०११ मधील तरतूदीनुसार संबंधित ९ सफाई कामगारांच्या वारसांना सफाई कामगार ऐवजी लिपिक या पदावर महानगरपालिकेने नियुक्ती दिलेली आहे.

(३) • या प्रकरणी करण्यात आलेल्या नियुक्त्या नियमानुसार झालेल्या आहेत किंवा कसे याबाबत मुख्य लेखापरिक्षक, नांदेड-वाघाळा महानगरपालिका यांच्यामार्फत चौकशी करण्यात आली.

• मुख्य लेखापरिक्षक, नांदेड-वाघाळा महानगरपालिका यांनी सादर केलेल्या अहवालानुसार प्रस्तुत प्रकरण सामान्य प्रशासन विभागाकडे मार्गदर्शनार्थ सादर करण्यात आलेली आहे.

• सामान्य प्रशासन विभागाचे अभिप्राय प्राप्त झाल्यानंतर पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाकडून झोपडपट्टीवासीयांना २६९ चौ.फुटा
ऐवजी ३०५ चौ.फुटांचे घर देण्याबाबत**

(४८) ११०३८० (०३-०४-२०१८). श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पंतप्रधान आवास योजनेंतर्गत सन २०२२ पर्यंत सर्वांसाठी घरे या योजनेशी राज्याचे धोरण सुसंगत असावे यादृष्टीकोनातून झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाकडून झोपडपट्टीवासीयांना २६९ चौ.फुटा ऐवजी ३०५ चौ.फुटाचे घर देण्याबाबत शासनाने मागविलेला व्यवहार्य अहवाल माहे ऑगस्ट, २०१७ च्या पहिल्या आठवड्यात शासनाला प्राप्त झाला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, त्यानुसार झोपडपट्टीवासीयांना ३०५ चौ.फुटाचे घर देण्याबाबत अद्यापर्यंत शासन निर्णय जारी करण्यात आलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, झोपडपट्टी पुनर्वसनाला प्रोत्साहन व उत्तेजन देऊन सदर योजनेची गती वाढविण्यासाठी ३०५ चौ.फुटाचे घर देण्याबाबतचा शासन निर्णय शीघ्रगतीने जारी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. प्रकाश महेता (१५-०५-२०१८) : (१) हे खरे नाही.

- (२) व (३) केंद्र शासनाने प्रधानमंत्री आवास योजने अंतर्गत 'सर्वांसाठी घरे-२०२२' हे धोरण जाहीर केले आहे. सदर धोरणानुसार आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांना ३० चौ.मी. इतक्या चटई क्षेत्राचे घर अनुज्ञेय करण्यात आले आहे. झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेतील निवासी सदनिकांच्या संदर्भात राज्य शासनाचे धोरण केंद्र शासनाच्या धोरणाशी सुसंगत असावे यासाठी राज्यातील झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेतील पुनर्वसन सदनिकांच्या अधिक आकारमानाच्या घरांच्या अनुषंगाने विश्लेषणात्मक अहवाल (Impact Analysis) तयार करण्यासाठी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली दि.१०.०१.२०१८ रोजी समिती गठीत करण्यात आली आहे. सदर समितीला अहवाल ३ महिन्यात शासनास सादर करण्याचे निर्देश देण्यात आले होते. सदर समितीला अहवाल सादर करण्यास १ महिन्याची मुदतवाढ देण्यात आली आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील नगरपालिका व महानगरपालिका अंतर्गत कार्यरत समुदाय
संघटक यांचे मानधन वाढवून मिळण्याबाबत**

(४९) ११४२०६ (१४-०४-२०१८). श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील नगरपालिका व महानगरपालिका अंतर्गत कार्यरत समुदाय संघटक यांचे मानधन वाढवून मिळण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी (हिंगणघाट) यांनी मा.मुख्यमंत्री यांना निवेदन देऊन मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त निवेदनावर कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,
- (३) असल्यास, कार्यवाहीचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस (११-०५-२०१८) : (१) या स्वरूपाचे निवेदन लोकप्रतिनिधी (हिंगणघाट) यांच्याकडून प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.

तथापि, पंडीत दिनदयाळ अंत्योदय योजना-राष्ट्रीय नागरी उपजीविका अभियान अंतर्गत कार्यरत समुदाय संघटक यांचे मानधन वाढविण्यासंदर्भात अन्य लोकप्रतिनिधींकडून निवेदन प्राप्त झाले आहे.

(२) व (३) प्राप्त निवेदनासंदर्भात अभियान संचालक तथा आयुक्त नगर परिषद प्रशासन संचालनालय यांचे अभिप्राय मागविले आहेत.

केंद्र शासनाच्या सुधारित मार्गदर्शक सूचना विचारात घेता अभियानांतर्गत गठीत राज्य व्यवस्थापन समितीच्या दिनांक २८ डिसेंबर, २०१७ रोजीच्या बैठकीत समुदाय संघटक यांचे मानधन रु.१०,०००/- वरून रु.१५,०००/- प्रमाणे वाढविले आहे. सदरील वाढ दिनांक ०१ जानेवारी, २०१८ पासून लागू करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सन २०११ पर्यंतच्या झोपडीधारकांना मुंबईत हक्काची घरे मिळणेबाबत

(५०) ११५२०१ (१९-०४-२०१८). श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील सन २००० पर्यंतच्या झोपडीधारकांना हक्काची पक्की घरे देण्यात येतील असा निर्णय शासनाने घेतला होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, झोपडीधारकांकडून मोठ्या प्रमाणात मागणी होत असल्यामुळे मुंबईमध्ये २०११ पर्यंतच्या सर्व झोपडीधारकांना हक्काची घरे देण्याचा निर्णय शासनाने घेतल्याचे दिनांक १२ फेब्रुवारी, २०१८ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मुंबईच्या विविध भागामध्ये मागील ४० वर्षांपासून झोपडीधारक वास्तव्य करीत आहेत व कुटुंबे मोठी झाल्यामुळे झोपडीवर पहिला व काही ठिकाणी दुसरा मजला करून झोपडीधारक दाटीवाटीने राहत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सन २०११ पर्यंतच्या झोपडीधारकांना पक्की घरे देण्यासाठी शासनाने कोणती कालमर्यादा निश्चित केली आहे व १ व २ माळ्याच्या झोपड्यांबाबत शासनाचे कोणते धोरण आहे,

(५) असल्यास, झोपड्यांचा विकास झाल्यानंतर पक्के घर विकून झोपडीधारक परत नवीन झोपड्यात राहण्यास जातात याबाबत शासनाचे धोरण काय आहे ?

श्री. प्रकाश महेता (१५-०५-२०१८) : (१) होय. हे खरे आहे.

(२) होय. हे खरे आहे.

(३) व (४) अद्याप धोरण निश्चित झालेले नाही.

(५) महाराष्ट्र झोपडपट्टी क्षेत्र (सु.नि.व पु) अधिनियम, १९७१ च्या कलम ३-ई मधील तरतुदीनुसार झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेखाली व्यक्तींना गाळ्यांचे वाटप झाल्याच्या तारखेपासून सुरु होणाऱ्या पहिल्या १० वर्षांच्या कालावधीत ती गाळेधारक व्यक्ती वाटप झालेल्या गाळ्याचे विक्री, देणगी, अदलाबदल, भाडेपट्टा याद्वारे किंवा अन्य प्रकारे हस्तांतरण करणार नाही. उक्त १० वर्षांचा कालावधी समाप्त झाल्यानंतर गाळेधारकाला झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाच्या परवानगीने अशा गाळ्याचे विहित पध्दतीनुसार हस्तांतरण करता येईल अशी तरतुद झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाच्या निर्मितीपासून अस्तित्वात आहे.

विधान भवन :
नागपूर.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा.

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, नागपूर.